

372,644

6 832 0

8.7

ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ
โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุบล เวียงสมุทร

10 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

มกราคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195825

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาระดับ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ

(รศ.อาวุธ วัฒนสิน)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ

(รศ.อาวุธ วัฒนสิน)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.วราภรณ์ รักวิจัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาระดับของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๙ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘

· ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ รองศาสตราจารย์ อาวุธ วัฒนสิน และรองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและการอุปถัมภ์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักวิจัย อาจารย์สุปราณี กนิษฐานนท์ อาจารย์ศุภกุล เกียรติสุนทร อาจารย์เกื้อกูล เตชะเสน อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์อารี เกษมรัตติ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประสงค์ สุพรรณผ่าย ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม คณะครูและนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกและความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการศึกษาทดลองครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาแผนกการศึกษาศาสตรบัณฑิต และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาศาสตรบัณฑิตทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาใจดีเสมอมา และขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ได้กล่าวนามในที่นี้ แต่มีส่วนช่วยให้การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ที่ได้เลี้ยงดูและครูอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

อุบล เวียงสมุทร

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ภาษาและความหมายของภาษา	9
ความหมายภาษาของเด็กปฐมวัย	10
ความสำคัญของภาษา	11
องค์ประกอบความพร้อมทางภาษา	12
พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย	14
ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา	15
ความพร้อมทางภาษา	18
ความหมายของความพร้อมทางภาษา	19
การเตรียมความพร้อมทางภาษา	20
องค์ประกอบของการเตรียมความพร้อม	21
การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางภาษา	26

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์	28
ความหมายของการจัดประสบการณ์	28
ความสำคัญของการจัดประสบการณ์	29
แนวคิดและหลักการจัดประสบการณ์	30
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทุนมือในการเรียนการสอน	34
ความหมายของทุน	34
ประเภทของทุน	34
คุณค่าและประโยชน์ของทุนในการเรียนการสอน	35
การสร้างทุน	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทุนมือ	38
สมมติฐานในการวิจัย	40
3 วิธีดำเนินการศึกษา	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	42
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	42
แบบแผนการดำเนินการทดลอง	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	65
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	65
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	67
อภิปรายผล	68
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า	72
ข้อเสนอแนะทั่วไป	73
ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย	117

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	52
2	วัน-เวลาการทดสอบความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลอง	53
3	การดำเนินการทดลอง	55
4	วัน-เวลาการทดสอบความพร้อมทางภาษาหลังการทดลอง	58
5	ข้อมูลพื้นฐานของคะแนนความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง	62
6	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมทางภาษา ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง	63
7	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมทางภาษา ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง	64

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	การดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ	44
2	หุ่นมือที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่อง	48

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิต เพราะการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในวันข้างหน้า จะต้องได้รับการปูพื้นฐานที่ดีมาตั้งแต่ปฐมวัย ช่วงหกปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่เด็กมีการพัฒนาในทุกด้านรวดเร็วมาก โดยเฉพาะด้านสติปัญญา (นิตยา คชภักดี. 2530 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของบลูม (Bloom) ที่กล่าวว่า ช่วงวัยก่อนประถมศึกษาเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้มากที่สุด กล่าวคือ สติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปี จะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 50 และในช่วงระหว่าง 4- 8 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 (Bloom. 1966 : 359) นอกจากนี้ เพียเจต์ (Piaget) ยังได้กล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาที่เกิดขึ้นในวัยก่อนประถมศึกษานี้จะเป็นรากฐานให้แก่พัฒนาการทางสติปัญญาในระดับต่อ ๆ ไป และในการพัฒนาประชากรของประเทศ ควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และบุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนาในขั้นต่อไป (ดวงเดือน ศาสตร์ภัก. 2522 : 10 - 18).

เด็กปฐมวัยกำลังต้องการความเป็นอิสระ การจัดสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก และใช้ความคิดเสรีร่วมกับเพื่อน ๆ จึงนับเป็นวิธีการสำคัญที่ช่วยสนองความต้องการตามธรรมชาติ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ทำให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากความคิดหลากหลายกับเด็กคนอื่น และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองโดยสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการคิด ทั้งนี้ การคิดจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับภาษา เพียเจต์ (Piaget) จึงมีความเห็นว่าภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกของความคิด เพราะพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กจะเกี่ยวข้อกับภาษามากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ ฮายากาวา (Hayakawa) ที่กล่าวว่า ความคิดช่วยกำหนดภาษา และภาษาก็ช่วยกำหนดความคิด ความคิดและกระบวนการคิด จึงต้องอาศัยภาษาเป็นปัจจัยหลัก (Hayakawa. 1972 : 146 ; citing Piaget. n.d.)

นอกจากนี้ภาษายังเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล แล้วจึงจำเป็นต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วย การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ไม่ว่าชาติใด สังคมใด ย่อมต้องมีภาษาเป็นเครื่องมือช่วยในการติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกัน บุคคลที่สามารถใช้ทักษะภาษาได้ดีย่อมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะสื่อความหมายกับบุคคลอื่นได้จะต้องใช้กระบวนการคิดความเข้าใจโดยผ่านสื่อ คือ ภาษา (Bruner, 1961 : 55) ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นนามธรรมต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อกับผู้อื่นจะมีขึ้นในลักษณะใด ย่อมต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือ เช่น การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การทำงานร่วมกัน เป็นต้น ภาษาเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งซึ่งเป็นตัวช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ช่วยให้มีแนวคิด มีความรู้สึก ตลอดจนเจตคติต่าง ๆ การปรับตัวของเด็กได้รับอิทธิพลจากภาษาพูด (ศรียา นิยมธรรม, 2519 : 2)

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อความหมายซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึก ทศนคติ ตลอดจนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูด ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่าน และการเขียน เพื่อติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเข้าใจตนได้ (จินตนา สุทธิจินดา, 2522 : 2) ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมทักษะทางภาษาอย่างเพียงพอ จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น และส่งผลต่อพัฒนาการด้านสังคมและสติปัญญา ปัจจัยในการเรียนรู้ภาษาที่สำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์ สิ่งเร้า ความสนใจ ความพร้อมทางกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก (วราภรณ์ รักวิจัย, 2527 : 91)

ความสามารถทางภาษาของเด็กจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ และมีขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการทางภาษาในตัวเด็กก็คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ (ประเทิน มหาชนธ์, 2519 : 2) ที่ผ่านมามีพบว่า เด็กรู้คำศัพท์มากเพียงใดก็จะเข้าใจคำที่แจ่มชัดหรือคำอธิบายของผู้อื่น และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านหรือเล่า

าให้ฟังได้เพียงนั้น (สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2528 : 123) ภาษาไม่เป็นเพียงเครื่องมือในการสื่อความหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางการแสดงความคิดริเริ่ม ซึ่งเป็นขบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตมนุษย์ การส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้อง จึงช่วยให้เด็กสามารถแสดงความคิดความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น (เยาวยา เดชะคุปต์. 2528 : 50) ครูมักมีปัญหากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระยะแรกที่เด็กยังพูดภาษาไทยกลาง ไม่ได้การเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยแก่เด็ก เริ่มเรียนที่ไม่ได้พูดภาษาไทยที่บ้าน ควรจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและพัฒนาการทางภาษาไทย โดยเน้นกิจกรรมที่ใช้ภาษาในสถานภาพที่เป็นจริงประกอบกับประสบการณ์ที่เด็กได้รับในชีวิตประจำวัน ส่วนการที่จะให้เด็กที่มีปัญหาทางภาษาได้รู้ และเข้าใจความหมายของ คำ ประโยค สามารถพูด ฟัง ภาษาไทยได้รวดเร็ว ออกเสียงชัดเจนถูกต้อง ครูจะต้องใช้เทคนิคและวิธีเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยเหล่านี้ โดยศึกษาขั้นตอนวิธีการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฟัง พูด อ่าน เขียน และคิด และใช้หลักบูรณาการเรียนการสอน กล่าวคือ ควรนำคำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้มาแล้วมาสัมพันธ์กับเหตุการณ์ และชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 1, 23 - 24)

* บุรินทร์ ทองแม้น กล่าวถึงสาเหตุสำคัญของความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการเรียนว่า เนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมทางบ้านและภาษา เพราะในการสอนภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางภาษานั้น การจัดประสบการณ์ทางภาษาให้กับเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ครูจะต้องจัดประสบการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจความหมาย และให้เด็กหัดพูดภาษาไทยครูควรพูดภาษาไทยกับเด็กตลอดเวลาในกรณีที่จำเป็นก็อาจแปลเป็นภาษาถิ่นเป็นครั้งคราว กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าบทสนทนา เกม บทเพลง นิทานกิจกรรมการเล่าเรื่อง ฯลฯ จะช่วยให้การฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดของเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาขึ้น (บุรินทร์ ทองแม้น. 2528 : 10 - 13) การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่พูดสองภาษานั้น ควรคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก สภาพแวดล้อมทางภาษา โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กก่อน จึงจะทำให้เด็กมีความพร้อม และเรียนรู้ภาษาได้เร็วขึ้น (จิระภา กัมธียาภรณ์. 2532 : 29) และควรจัดประสบการณ์ให้เด็กที่พูดสองภาษานั้นใช้ภาษาถิ่นที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวันเป็นภาษาแรก

✎ การใช้ภาษาที่คุ้นเคยจะทำให้เด็กมีความพร้อมทางภาษาและเรียนรู้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น (Cohen. 1977 : 55 - 58) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ โกวิท วรพิพัฒน์ (2536 : 8) ที่กล่าวว่า ปัญหาที่ทำให้เด็กเกิดความสับสนในการเรียนภาษาไทยของเด็กภาคอีสานและภาคใต้ประมาณ 93 % มีสาเหตุเนื่องมาจากเด็กคุ้นเคยกับการใช้ภาษาถิ่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันมากกว่าการใช้ภาษากลาง และเมื่อมาอยู่ในโรงเรียน ครูใช้ภาษากลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เด็กไม่เข้าใจในหลักของการใช้ภาษาและคำศัพท์ต่าง ๆ ในภาษากลาง จึงทำให้เด็กไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางภาษา ซึ่งทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาถิ่นที่เด็กคุ้นเคยเป็นภาษาแรก และใช้ภาษากลางเป็นภาษาที่สอง ซึ่งจะทำให้เด็กมีความพร้อมทางด้านภาษาและเรียนรู้ภาษาได้เร็วขึ้น

ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็ก ครูจะต้องมีความเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรม ซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้จิตวิทยา หลักการสอน ตลอดจนการเลือกใช้สื่อเพื่อให้เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 6) เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) จะพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 2 - 7 ปี จัดอยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperation Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำโดยต้องอาศัย สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เพราะระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรม ในการเรียนรู้ (Piaget. 1969 : 120 - 125) นักการศึกษาจึงได้นำแนวคิดของเพียเจต์ มาใช้ในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ รวมทั้งการใช้สื่อประกอบการสอนในระดับปฐมวัย ฉะนั้น กลวิธีที่จะส่งเสริมให้การเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อเข้ามาช่วยในกิจกรรมการเรียนการสอน (จิตรภรณ์ เตมียกุล. 2531 : 1 - 2)

การเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมทางภาษาที่นิยมจัดมากในช่วงกิจกรรมวงกลม เพราะการใช้ภาษามีความเกี่ยวข้องกับการคิดโดยตรง และโดยธรรมชาติของการคิดจะต้องอาศัยการสังเกต

เปรียบเทียบการรู้จักเชื่อมโยง และการแยกแยะเป็นปัจจัยพื้นฐาน โดยปกติครูปฐมวัยมักจะเป็นผู้เล่าเรื่องให้เด็กฟังขณะที่ครูเล่าเด็กอาจเกิดจินตนาการจากเรื่องที่ได้ฟัง และมีพัฒนาการทางภาษา เพราะเด็กปฐมวัยยังเป็นวัยที่ชอบการเลียนแบบ แต่เด็กจะไม่ค่อยได้มีโอกาสคิดอย่างอิสระ นอกจากนี้เพียเจต์ยังมีความเชื่อว่า การจัดประสบการณ์ตรงโดยให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออก มีความสำคัญและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กอย่างยิ่ง หากเด็กได้เป็นผู้เล่าเรื่องเด็กจะมีโอกาสฝึกการใช้ความคิดเปรียบเทียบ แยกแยะ เชื่อมโยงหาเหตุผลอย่างเหมาะสมกับวุฒิภาวะ สติปัญญาเด็กก็จะได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว (ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์, 2526 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Hillgard. 1967 : 75)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือเพื่อเป็นการศึกษาความพร้อมทางภาษา โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางที่ส่งผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยในด้านการรู้จักคำศัพท์ การฟัง การจำแนกเสียง การเก็บความ การถาม-ตอบ การอธิบาย ซึ่งผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อพัฒนาเด็กในระดับนี้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ภาษากลางมีผลต่อความพร้อมทางภาษาแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยสามารถตัดสินใจได้ว่าการใช้ภาษาถิ่นจะช่วยในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร
2. ทำให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยได้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่มีผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็ก ระดับปฐมวัย
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กในระดับนี้ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มประชากร
กลุ่มประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ทั้งหมด 6 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 230 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 เลือกห้องเรียนจาก 6 ห้องเรียน โดยใช้ผลการประเมินพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กที่ทางโรงเรียนบันทึกไว้ เฉพาะห้องเรียนที่มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาใกล้เคียงกันมากที่สุด

2.2 จับฉลากห้องเรียน เพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วจับฉลากชื่อนักเรียนในแต่ละห้อง เพื่อเป็นตัวอย่างการวิจัย ห้องละ 30 คน โดย

2.2.1 กลุ่มทดลอง เด็กปฐมวัยเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น

2.2.2 กลุ่มควบคุม เด็กปฐมวัยเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง

3. ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 เพื่อดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่อง จำนวน 8 หน่วย หน่วยอาหารที่มีประโยชน์ หน่วยบ้าน หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน หน่วยวันแม่ หน่วยฝนฟ้า หน่วยผีเสื้อ หน่วยสัตว์ และหน่วยข้าว หน่วยละ 1 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ ละ 20 นาที รวม 8 สัปดาห์

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ

4.1.1 การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น

4.1.2 การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

4.2 ตัวแปรตาม คือ ความพร้อมทางภาษา ด้าน

4.2.1 การรู้จักคำศัพท์

4.2.2 การฟัง

4.2.3 การจำแนกเสียง

4.2.4 การเก็บความ

4.2.5 การถาม-ตอบ

4.2.6 การอธิบาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
2. ความพร้อมทางภาษา หมายถึง สภาพการเจริญของเด็กในการเรียนรู้ทางภาษากลางซึ่งวัดโดยแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในด้านต่อไปนี้ การรู้จักคำศัพท์ การฟัง การจำแนกเสียง การเก็บความ การถาม-ตอบ และการอธิบาย
3. การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น หมายถึง การเล่าเรื่องที่เด็กสร้างขึ้นเองตามหน่วยการจัดประสบการณ์ที่กำหนดโดยใช้หุ่นมือ การเล่าเรื่องนั้นกำหนดให้เด็กคนใดคนหนึ่งหรือมากกว่าใช้ภาษาถิ่น ที่เหลือใช้ภาษากลาง ครูผู้ควบคุมกิจกรรมจะอธิบายคำศัพท์ภาษาถิ่นบางคำ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหาที่เล่า เมื่อเด็กเล่าเรื่องเสร็จแล้ว
4. การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง หมายถึง การเล่าเรื่องที่เด็กสร้างขึ้นเองตามหน่วยการจัดประสบการณ์ที่กำหนดโดยใช้หุ่นมือ การเล่าเรื่องนั้นกำหนดให้ใช้ภาษากลาง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ภาษาและความหมายของภาษา
 - 1.1 ความหมายภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ความสำคัญของภาษา
 - 1.3 องค์ประกอบความพร้อมทางภาษา
 - 1.4 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา
2. ความพร้อมทางภาษา
 - 2.1 ความหมายของความพร้อมทางภาษา
 - 2.2 การเตรียมความพร้อมทางภาษา
 - 2.3 องค์ประกอบของการเตรียมความพร้อม
3. การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางภาษา
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์
 - 5.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์
 - 5.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์
 - 5.3 แนวคิดและหลักการจัดประสบการณ์
 - 5.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หุ่นมือในการเรียนการสอน
 - 6.1 ความหมายของหุ่น
 - 6.2 ประเภทของหุ่น

6.3 คุณค่าและประโยชน์ของทุนในด้านการศึกษา

6.4 การสร้างทุน

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทุนมือ

1.1 ความหมายภาษาของเด็กปฐมวัย

ภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นแทนความคิด เพื่อใช้สื่อความหมายทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน (ประทีน มหาชนธ์. 2518 : 4) ภาษาเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ภาษาของเด็ก การที่เด็กคิดแล้วไม่พูด จะดูเหมือนว่าเด็กคนนั้นไม่รู้ภาษา ซึ่งแท้จริงแล้ว เด็กสามารถเข้าใจภาษาได้ เพียงแต่ไม่อาจแสดงความสามารถทางภาษาพูดได้เท่านั้น ดังนั้นภาษาในประเด็นนี้จึงประกอบด้วยการติดต่อ ระเบียบของการติดต่อ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิด และความเข้าใจในลักษณะของการติดต่อนั้น ความหมายของภาษาอาจต่างกัน เช่น ในแง่ภาษาศาสตร์ ภาษา หมายถึงภาษาที่ใช้พูดเพื่อสื่อความหมายในชุมชนหนึ่ง ๆ ในด้านจิตวิทยา ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อสื่อความหมายหรือเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นทั้งมวล ภาษาในประเด็นนี้จึงรวมเอาวิธีการทุกอย่างที่ใช้ติดต่อสื่อความหมาย ทั้งการพูด การเขียน การทำท่าทางประกอบ การแสดงสีหน้า การใช้ภาษาเป็นต้น (ศรียา นิยมธรรม. 2519 : 1)

สำหรับภาษาของเด็กปฐมวัย ดาราวัลย์ เกษทอง (2515 : 18) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการสมมติของเด็ก การเรียนรู้และการใช้ภาษาของเด็กจะมีลักษณะสร้างสรรค์และภาษาก็เป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม เกิดความอบอุ่นมั่นคง เกิดการเรียนรู้ เกิดแนวคิด ตลอดจนความรู้สึกและเจตคติต่าง ๆ สามารถปรับตัวให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมได้

สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้การติดต่อพบปะและใช้สัญลักษณ์แทนความคิด เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน

1.2 ความสำคัญของภาษา

ภาษาเกิดขึ้นจากความจำเป็นของมนุษย์ที่ต้องติดต่อสัมพันธ์กัน ภาษาเป็นสื่อกลางในการตกลงบอกกล่าว ทำความเข้าใจกันระหว่างบุคคล เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ช่วยให้เห็นคิดและวินิจฉัยคุณภาพของสติปัญญา (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2519 : 20)

นักทฤษฎีพัฒนาการได้ให้ความสำคัญของภาษาว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ดวงเดือน ศาสตรภัทร (2529 : 214 - 215) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เด็กสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการสังคมประกิต (Socialization)
2. เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายในรูปแบบของการคิด และในระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป
3. ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้น เด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุจริง ๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมอง ซึ่งก่อให้เกิดการทดลองขึ้น เด็กสามารถจินตนาการถึงวัตถุ แม้วัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรืออยู่ในอดีต เด็กสามารถทำการทดลองในสมองและทำได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริง ๆ

เด็กอายุตั้งแต่ 2 - 4 ปี มีพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น การพูดคุยซึ่งเป็นลักษณะการสื่อสารแบบสังคม (Social Communication) ยังมีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือ เด็กจะพูดกับตัวเองโดยไม่ฟังผู้อื่น ซึ่งเรียกว่าการพูดคนเดียวแบบรวมหมู่ (Collection Monologues)

เด็กจะมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ตามการมองเห็นของตัวเอง และจะเป็นการยากที่ทำให้เด็กยอมรับสิ่งที่ต่างจากภาพที่ตนมองเห็น เด็กจะไม่พยายามเข้าใจถึงคำพูดของผู้อื่น (Piaget and Inhelder. 1969 : 120 - 122)

ในช่วงที่เด็กอายุ 5 - 6 ปี เด็กก้าวไปสู่ขั้นการคิดแบบหยั่งรู้ (Intuitive) ซึ่งเป็นการคิดโดยอาศัยการรับรู้ คือ มองเห็นสิ่งต่าง ๆ และบอกได้ว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร การหยั่งรู้ของเด็กแสดงว่าเด็กก้าวหน้าไปสู่การรู้จักแยกแยะกระจาย เด็กสามารถมององค์ประกอบมากกว่าหนึ่งอย่างที่จะมีอิทธิพลต่อเหตุการณ์หนึ่ง แสดงว่าเด็กเกือบจะไปถึงการรู้จักคิดอย่างเป็นตรรกศาสตร์

จะเห็นได้ว่า ภาษาช่วยให้นักเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของตนและเข้าใจผู้อื่นได้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาทางสังคม ตลอดจนช่วยทำให้เกิดความคิดได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสติปัญญาต่อไป

1.3 องค์ประกอบความพร้อมทางภาษา

พัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน คาวนิง และแธคเคอรี (Downing and Thackrey. 1971 : 14 - 15) ได้แบ่งองค์ประกอบความพร้อมทางภาษาของเด็กไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกาย (Physical Factors) ได้แก่ การบรรลุพัฒนาการด้านร่างกายทั่วไป เช่น การมองเห็น การได้ยิน อวัยวะที่ใช้พูดปกติ

2. องค์ประกอบทางสติปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ ความพร้อมด้านสติปัญญา โดยทั่วไปความสามารถในการรับรู้ (Perception) ความสามารถในการจำแนกภาพ และเสียง (Discrimination) ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านการเรียนการอ่าน

3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) ได้แก่ ภาษาที่ได้รับจากทางบ้านและประสบการณ์ทางสังคม

4. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ (Emotional Factors Motivation and Personality Factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ และความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษา

บันลือ พุกษะวัน (2519 : 26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบความพร้อมทางภาษาไว้ดังนี้

1. ความพร้อมทางกาย ได้แก่ สุขภาพของเด็ก การใช้สายตา การฟัง การพูด (ชัดหรือไม่ชัด) ความสัมพันธ์ด้านกล้ามเนื้อมือกับตา เป็นต้น

2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่ตนได้ฟังหรือดูภาพและลำดับภาพได้ สติปัญญาดี จ้าได้แม่นยำ สามารถเข้าใจคำสั่งได้ง่าย

3. ความพร้อมในด้านอารมณ์ ได้แก่ รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม เล่นเป็นกลุ่ม ไม่แย่งสิ่งของกัน ไม่ทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ

4. ความพร้อมในด้านจิตวิทยา ได้แก่ มีความสนใจในการอ่าน (ภาพหรือหนังสือ) มีช่วงความสนใจยาว รู้จักฟังอย่างตั้งใจ ใช้ภาษาได้ดีพอสมควร เป็นต้น

ทวี สุรเมธี (2521 : 7) ได้เสนอว่า องค์ประกอบความพร้อมทางภาษาที่สำคัญประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

1. ความสามารถในการแยกสิ่งที่ได้ยิน ได้แก่ ความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง แยกคำพูดที่แตกต่างกัน สามารถแยกถ้อยคำและออกเสียงได้ถูกต้อง

2. ความสามารถทางสายตา ได้แก่ ความสามารถในการแยกคำที่คล้ายคลึงกัน และมองเห็นความแตกต่างของคำ

3. ความสามารถทางการคิดและจำ ได้แก่ สามารถใช้เหตุผล เข้าใจในเหตุผล รู้จักเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ ให้มีความหมาย เข้าใจความหมายของประโยคและจำรูปร่างของคำได้

4. ความสนใจ ได้แก่ ความสามารถที่จะนั่งฟังและจับสายตาไปตามสิ่งที่อ่าน เคลื่อนไหวสายตา มีสมาธิในการอ่าน การฟังและทำตามคำสั่งได้

ทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ (2528 : 14) ได้ให้ความเห็นว่า ความพร้อมทางภาษา หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ การเข้าใจความหมายของประโยค ความสามารถในการจำเรื่องราวที่ได้รับฟังแล้วสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้นั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญของความพร้อมทางภาษาเช่นกัน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความพร้อมทางภาษาที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อมทางภาษา มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็ก จิตวิทยาการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม

1.4 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว พัฒนาการทางภาษาก็เหมือนกับพัฒนาการในด้านอื่น ๆ คือ มีความเจริญงอกงามที่ต่อเนื่องกัน เด็กแต่ละคนจะมีแบบแผนของการพัฒนาภาษาไม่แตกต่างกัน จะมีลำดับขั้นตอนของความเจริญงอกงามเหมือนกัน แต่อัตราและประสิทธิภาพของพัฒนาการนั้นอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสามารถที่มีอยู่เดิม ความถนัดอัตราของการพัฒนา ประสบการณ์เดิม และความสนใจของเด็ก พัฒนาการทางภาษาของเด็กมีขั้นตอนดังนี้ (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2521 : 96 - 98)

1. การเปล่งเสียงออกมาก่อนการพูดภาษา (Prelinguistic Utterance)
ตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 ปี ในระยะนี้เด็กเริ่มส่งเสียงร้อง การโต้ตอบอาจมีความหมายหรือไม่ก็ได้ แต่ส่วนมากเป็นเครื่องสื่อสารความรู้สึก เด็กเริ่มเล่นเสียง เริ่มจากง่าย ๆ ใกล้ตัว เช่น พ่อแม่ และบางครั้งเล่นเสียงเพื่อความเข้าใจของตนเองเท่านั้น แต่ไม่มีความหมายสำหรับผู้อื่น

2. การพัฒนาภาษาพูดในระยะเริ่มแรก (Early Linguistic Development)

ระยะ 1 - 5 ปี เริ่มใช้ภาษาพูดเป็นประโยคง่าย ๆ เช่น แม่มา พ่อไป แต่ส่วนมากจะพูดคำเดียวมากกว่าคำยาว ๆ ในการวิจัยจึงปรากฏว่า เด็กเริ่มพูดนั้นจะพูดคำนามก่อน เช่น แมว หมา นม ต่อมาจึงเป็นคำกริยาเกี่ยวกับเคลื่อนไหว และคำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ สรรพนาม สันธาน บุพบท ตามลำดับ เมื่อเข้าโรงเรียนภาษาของเด็กก็เริ่มเป็นประโยค เด็กจะฝึกทักษะในการออกเสียงมากกว่าอย่างอื่น

3. การพัฒนาการพูดในภายหลัง (Later Linguistic Development)

ระยะ 5 - 11 ปี ระยะนี้เด็กเริ่มเรียนคำศัพท์ การอ่านความหมาย เริ่มสนใจไวยากรณ์ เริ่มใช้ภาษาพูดในลักษณะรูปประโยคที่สมบูรณ์ และเริ่มเข้าใจคำและความหมายของคำมากขึ้น

4. การพัฒนาการสร้างประโยค (Development of Syntax) ระยะ

ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป เด็กเริ่มศึกษาไวยากรณ์อย่างแท้จริง และสามารถใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น

ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเด็กสามารถใช้ภาษาได้ตั้งแต่แรกเกิด โดยการเปล่งเสียง แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ต่อมาสามารถควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกเสียงได้ประกอบกับได้เรียนรู้จากการเลียนเสียงที่ได้ยิน ก็ทำให้เด็กสามารถเปล่งเสียงออกมาเป็นคำ ๆ ได้ เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้นก็สามารถขยายพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนคำ ความหมาย และสามารถเข้าใจภาษาพูดในรูปประโยคได้อย่างสมบูรณ์

1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา

การที่เด็กแต่ละคนสามารถพัฒนาภาษาพูดของตนได้นั้น เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาตั้งแต่วัยทารก จนกระทั่งใช้ภาษาสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ได้มีการศึกษาค้นคว้ากันมากมายและเกิดการค้นพบทฤษฎีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม, 2519 : 31 - 35)

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยเกี่ยวข้องกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกนั้นเป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

กระบวนการเรียนรู้ภาษาพูดของเด็ก ตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้นั้น มีกระบวนการเรียนรู้ภาษาตามลำดับดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา เพราะเป็นขั้นที่เด็กเลียนเสียงคนอื่นที่แวดล้อมจนกว่าหน้า นามาสู่การพูดคำตามเสียงที่ได้ยิน

2. การเอาอย่าง (Identification) เด็กมิได้เลียนแบบการออกเสียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่พยายามเลียนแบบท่าทาง นิสัยใจคอจากบุคคลตามเสียงที่ได้ยินด้วย

3. การเลียนแบบพฤติกรรมตอบสนองพร้อมกับสิ่งเร้าหลายตัว (Multiple Response Learning) เป็นพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพยายามทำตาม โดยลองใช้วิธีการเปล่งเสียงต่าง ๆ นั้นทำงานร่วมกัน ได้แก่ ส่วนสมองที่รับรู้ มองเห็น ได้ยิน สัมผัส ความจำ ความคุ้นเคยปากลิ้น ทำท่าทางและสายตา

4. การเรียนรู้ด้วยความสัมพันธ์ภาวะ (Associative Learning) เด็กจะเรียนรู้คำและความหมาย โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสิ่งของ หรือพฤติกรรม เช่น เด็กเรียนรู้คำว่า ตุ๊กตา เมื่อแม่ยื่นตุ๊กตาให้แล้วบอกว่าตุ๊กตา เด็กเรียนรู้ได้จากการเชื่อมโยงกับสิ่งของ

5. การลองผิดลองถูก (Trial and Error) ช่วงนี้เป็นช่วงลองปฏิบัติอาจจะถูกบ้างผิดบ้าง การเข้าใจ การชมเชย เมื่อเด็กออกเสียงได้ถูกต้อง จะทำให้เด็กมั่นใจและช่วยให้ภาษาพัฒนาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

6. การถ่ายทอดการเรียนรู้ (Transfer of Learning) การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จะง่ายขึ้นถ้าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวพันกันมาก่อน เช่น การรู้จักไก่แล้วสอนให้รู้จักเป็ด ห่าน โดยชี้ให้เห็นความแตกต่าง เด็กจะจำได้รวดเร็วและมีความคิดตามลำดับอย่างมีระเบียบ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2519 : 127 - 133)

จากการศึกษาทฤษฎีและกระบวนการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวไว้ จะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาการมาเป็นกระบวนการเรียนรู้จากภาษานี้ จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ (2529 : 122) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความชำนาญ (Empirical Approach) จากการเริ่มเรียนอย่างใหม่เป็นกฎเกณฑ์ แต่เรียนรู้ในลักษณะเดียวกับการฝึกทักษะความชำนาญและความสามารถด้านอื่น แล้วมาปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ และบุคคลที่อยู่แวดล้อมโดยการลองผิดลองถูก การเฝ้าและการให้แรงเสริมจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดียิ่งขึ้น

2. ความพร้อมทางภาษา

ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยได้ให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมตามนโยบายของรัฐที่ระบุว่า ให้เด็กวัย 3 - 5 ปี ได้รับการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งดูแลด้านสุขภาพอนามัย และโภชนาการ (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2530 - 2534. 2529 : 59) ทั้งนี้สอดคล้องกับความเชื่อว่าสติปัญญา ค่านิยม ทักษะคติ จริยธรรม และสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับการปลูกฝังอย่างดีในช่วงนี้จะมีผลต่อพัฒนาการในระยะต่อไปเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความสำเร็จในการเรียน ตลอดจนการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็ก

2.1 ความหมายของความพร้อมทางภาษา

ความพร้อม หมายถึง สภาพการเตรียมตัวเพื่อการตอบสนองหรือเพื่อการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่ง (เดโช สนวนนท์. 2516 : 249) สุโท เจริญสุข (2515 : 36) กล่าวว่า ความพร้อม คือ สภาพการเจริญเติบโตของผู้เรียนบวกพื้นฐานความรู้และความมั่นใจที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้สะดวกขึ้น และบันลือ พงกษะวัน (2518 : 175) กล่าวว่า ความพร้อมของเด็ก หมายถึง การที่เด็กได้มาถึงจุด ๆ หนึ่งที่สามารถรับเอาสิ่งใหม่ ๆ เข้าไว้ หรือเมื่อเด็กมาถึงจุด ๆ หนึ่งพร้อมที่จะรับการสอน ซึ่งการสอนนี้ควรอยู่ในระดับที่เด็กสามารถจะรับได้ ความหมายของความพร้อมดังกล่าวสอดคล้องกับ สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 : 175) ที่กล่าวว่า ความพร้อมคือ สภาพของการเจริญเติบโตบวกกับความสนใจและความรู้อันเป็นพื้นฐานที่สูงพอจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้โดยสะดวก ความคิดนี้คล้ายกับความคิดของ พูลศิริ แก้วกลางศึก (2519 : 30) ที่ว่า ความพร้อมเป็นภาวะสุดถึงขีดและประสบการณ์เดิมที่เหมาะสมกับการเรียน หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยสะดวกของบุคคลหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะความพร้อมในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ นอกจากนั้นความพร้อม หมายถึง ภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะการได้รับการฝึกฝน การเตรียมตัวและความสนใจ หรือแรงจูงใจ (พรณี ฐักย์. 2522 : 15)

จากคำจำกัดความของความพร้อมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพการเจริญเติบโตของผู้เรียนที่เรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 การเตรียมความพร้อมทางภาษา

การเตรียมความพร้อมเป็นการเตรียมตัวเด็กให้พร้อมก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทำให้เด็กมีพื้นฐานความรู้ขั้นจำเป็นโดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษา ความมั่นใจในการที่จะเรียนรู้ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การเตรียมความพร้อมจึงเป็นขั้นแรกของการฝึกทักษะทางภาษา

เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงหกขวบ เป็นช่วงที่มีความละเอียดอ่อน เป็นวัยสำคัญของชีวิต ซึ่งเด็กจะเริ่มเรียนรู้โลกกว้าง และเป็นช่วงของการพัฒนาคุณลักษณะ การปลูกฝัง และพัฒนาสติปัญญา ค่านิยม ทัศนคติ จริยธรรม ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ในช่วงนี้จึงมีความสำคัญมาก เพราะเด็กวัยนี้เปรียบเสมือนผ้าที่ขาวสะอาด (เยาวยา เดชะคุปต์. 2522 : 44) การปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้านนี้ เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กเพื่อที่จะสามารถเรียนรู้และรับสิ่งใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี ความพร้อมดังกล่าวมีความสำคัญต่อความสำเร็จของชีวิตการเรียนรู้และมีผลต่อการพัฒนาทางภาษา เช่น ทักษะด้านการฟังคือฟังคำพูด คำสั่ง เรื่องราวเข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้ พูดได้ชัดเจน และใช้ภาษาที่สุภาพสามารถเล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ของตนได้ ทักษะด้านการอ่าน มีความพร้อมที่จะอ่าน โดยเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวาและแยกสิ่งของที่แตกต่างกันได้ ทักษะด้านการเขียน สามารถบังคับปลายมือ หู ตา ให้สัมพันธ์กันได้ สามารถจับดินสอเขียนเส้น หรือรูปภาพได้ รวมทั้งการมีมารยาทที่ดีในการพูด และการฟัง (ราศี ทองสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 5)

จากเอกสารที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยเฉพาะความพร้อมทางภาษานับว่ามีความสำคัญมาก เพราะพัฒนาการทางภาษามีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนระดับต่อไป

2.3 องค์ประกอบของการเตรียมความพร้อม

บันลือ พุกพะวัน (2518 : 25) กล่าวว่า ความพร้อมที่จะเรียนของเด็กมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ สุขภาพของเด็ก การใช้สายตา การฟัง การพูด ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ เช่น ตากับมือ เป็นต้น
2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่ตนได้ฟัง หรือรูปภาพ ลำดับภาพได้ สติปัญญาดี จ้าได้แม่นยำ จะพูดหรือสิ่งอะไรก็เข้าใจง่าย
3. ความพร้อมทางด้านอารมณ์ ได้แก่ รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม เล่นเป็นกลุ่ม ไม่ทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ เป็นต้น
4. ความพร้อมทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ มีความเข้าใจในการอ่าน รู้จักฟังอย่างตั้งใจใช้ภาษาได้ดี

กาเย (ประสาธ อิศรปรีดา. 2522 : 135 ; อ้างอิงมาจาก Gagne. n.d.) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความพร้อม มีดังนี้

1. ความสนใจหรือความใส่ใจ (Attention Set) เป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด จึงมีชื่อเรียกว่า Attention Set หรือชุดที่ทำให้เกิดความใส่ใจ กล่าวคือ สิ่งแรกที่สุดจะต้องมีสิ่งเข้ามาเร้า เช่น การที่ครูชี้ตัวอักษรให้เด็กดู เด็กจะเกิดความสนใจในสิ่งที่ครูชี้ ความรู้สึกสนใจ หรือใส่ใจมิได้มีเพียงแต่มองตามที่ครูชี้เท่านั้น แต่เด็กจะเกิดการตอบโต้ขึ้น โดยอาจฝึกตามไปหรือออกเสียงตามไปเบา ๆ ใดๆ หรือออกเสียงดัง ๆ ตามครู การตอบสนองนี้ จะเกิดขึ้นสืบเนื่องกันเป็นลูกโซ่ตลอดไปในขณะที่มีความใส่ใจอยู่

2. แรงจูงใจที่จะเรียน (Motivation) เป็นผลสืบเนื่องมาจากความใส่ใจในการเรียนคือ เมื่อความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น ก็จะมีผลทำให้เกิดความต้องการอยากรู้อยากเห็นและเกิดความอยากเรียน หรือเกิดแรงจูงใจขึ้นนั่นเอง โดยปกติแรงจูงใจในการเรียน

ของเด็กมีสองลักษณะ คือ แรงจูงใจที่ได้รับผลสำเร็จจากการกระทำงาน (Task Motivation) และแรงจูงใจที่ได้รับผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

3. สภาพของพัฒนาการ (Development Status) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อ ระบบประสาท และสติปัญญา การเรียนรู้อย่างง่าย ๆ จะเกิดขึ้นตั้งแตยังเป็นเด็กเล็ก ๆ การที่เด็กได้เรียนรู้อะไรมาก่อนเข้าโรงเรียนเป็นการสร้างผลสะสม (Cumulative Effect) ให้แก่เด็ก ทำให้เด็กสามารถรับรู้ และคิดแปลงการเรียนรู้ของตนตามที่ได้เรียนรู้มาแล้วให้เข้ากับความรู้ใหม่ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง

* นอกจากนี้ สมใจ ทิพย์ชัยเมธา และพิศเพลิน เขียวหวาน (2527 : 748 - 750) ได้กล่าวถึงตัวประกอบหรือปัจจัยที่จะช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียนมีดังนี้

1. วุฒิภาวะและประสบการณ์ในการเรียนรู้มาก่อน ความพร้อมมาจากวุฒิภาวะ โดยเมื่อร่างกายของเด็กเจริญเติบโต พร้อมทั้งได้เคยเรียนรู้มาก่อนได้เคยพบเคยทำ มีประสบการณ์มาแล้วความพร้อมในการเรียนก็จะเกิดขึ้น

2. สติปัญญา ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง สติปัญญามีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับความพร้อมในการเรียน ในด้านความสามารถในการจำแนกด้วยสายตา ความสามารถในการสร้างมโนคติ และการคิดตามอย่างมีเหตุผล

3. ฐานะทางเศรษฐกิจและการอบรมเลี้ยงดู เด็กที่มีสิ่งแวดล้อมทางบ้านดีย่อมจะมีพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนดีกว่าด้วย เช่น จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจกับพัฒนาการด้านภาษา ส่วนใหญ่พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวยากจน รู้จักถ้อยคำจำกัด ทั้งนี้เพราะครอบครัวมักมีสมาชิกมาก โอกาสที่เด็กจะได้พูดกับผู้ใหญ่ค่อนข้างจำกัด และพ่อแม่มักจะใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมกับลูกของตน ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลางหรือดี มีพัฒนาการด้านภาษาอยู่ในระดับดี และถ้อยคำที่เด็กพูดมักจะตรงกับภาษาที่ใช้ในโรงเรียน เมื่อมาโรงเรียนจึงมีความมั่นใจ กล่าวพูดกล้าแสดง และเข้าใจที่ครูพูดหรือครูสั่งได้ดีด้วย

4. ฐานะทางสังคม ได้แก่ ชนชั้น เจตคติ และค่านิยม วัฒนธรรม ฯลฯ ในสังคมทุกสังคมจะมีการแบ่งกลุ่มหรือชั้นต่าง ๆ ออกไป จากการศึกษาวิจัยหลายเรื่องพบว่า บุตรของชนชั้นสูงและชนชั้นกลาง มีความพร้อมในการเรียนเมื่อแรกมาโรงเรียน เพราะบิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาย่อมจัดสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไปกับโภชนาการสำหรับร่างกาย

5. องค์ประกอบภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมทั่วไป บุคลิกภาพของครู การจัดบทเรียนของครู รวมทั้งวิธีการที่ครูใช้สอน ถ้าเด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ห้องเรียน ครู และเพื่อน ๆ ก็จะทำให้เขาเกิดความสนใจ ความต้องการที่จะเรียน อยากเรียน อยากทำ ซึ่งจะเป็นสิ่งดีทำให้เด็กพร้อมที่จะเรียน

จากเอกสารที่กล่าวมาแล้ว แสดงว่า เด็กจะมีความพร้อมทางการเรียนก็ต่อเมื่อมีสภาพทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาดีพอที่จะรับรู้สิ่งใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ และประสบการณ์ของเด็กด้วย

3. การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาอย่างรวดเร็ว สามารถพูดเป็นประโยคที่ชัดเจนรู้จักมากขึ้น และสามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสม รู้จักฟัง เข้าใจและทำตามคำสั่งได้สนใจในการฝึกอ่าน ชอบเล่าเรื่อง สนใจคำใหม่ ๆ คำศัพท์ต่าง ๆ และหมั่นซักถามความหมายของคำร้องเพลงสั้น ๆ เล่าเรื่องโดยลำดับความได้ตั้งแต่ต้นจนจบ ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กก็คือ ให้ความสำคัญให้เด็กทุกคนมีโอกาสได้ฝึกพูด ฟังและอ่าน ฝึกการเรียงลำดับเรื่องที่เล่า ฝึกความจำความเข้าใจ ตลอดจนความกล้าและความเชื่อมั่นในตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 16 - 17)

ชุติมา สัจจานนท์ (2524 : 51 - 56) และราณี ทองสวัสดิ์ (ม.ป.ป. : 7 - 10) ได้ให้แนวทางการส่งเสริมภาษาแก่เด็กปฐมวัยสรุปได้ดังนี้

1. ำให้เด็กรู้จักคำศัพท์โดยการอ่านำให้ฟัง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กพัฒนาการใน การใช้คำศัพท์หรือเรื่องราว และเมื่อเด็กเกิดเบื่อก็ควรมีย่นโยมำให้หยุดอ่านทันที

2. ไม่มีเกณฑ์อายุที่กำหนดว่า จะสอนอ่านำให้กับเด็กเมื่อไร เพียงแต่ให้เด็กมีความ อยากอ่านก็สอนอ่านได้ แต่ควรเป็นการอ่านภาพก่อนจึงเริ่มมีตัวอักษรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

3. โดยทั่วไปเด็กจะชอบอ่านนิทานเรื่องเดิมซ้ำ ๆ

นงเยาว์ แซงเพ็ญแซ และคนอื่น ๆ (2522 : 98 - 99) ได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศ และสรุปว่า การใช้สื่อเพื่อกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนนั้นมึผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็ก ใน ขั้นแรกการสอนควรมีการสร้างควมมั่นใจให้กับเด็ก ทำให้การเรียนรู็ของเด็กมีอุปสรรคน้อยที่สุด โดยการจัดหาสื่อต่าง ๆ มำให้เพื่อเด็กเรียนรู็ได้ง่ายขึ้น

การเล่นต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ การเล่นนิ้ว การเล่นเกมคำถาม การเล่นเกมคำทาย การเล่นร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ การเล่น แสดงตามเรื่องนิทาน นอกจากนี้ยังำให้แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กดังนี้

1. ภาษาของเด็กปฐมวัยแสดงำให้เห็นถึงความคิด ความสนใจ และความสัมพันธ์ของ เด็กที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ครูหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถช่วยพัฒนาภาษาของเด็กได้โดยจัดหาสื่อเพื่อำให้ เด็กเกิดประสบการณ์ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2. การจัดประสบการณ์ด้านการฟังควรมีสื่อที่มีเสียง การเล่านิทาน คำคล้องจอง เพลงกล่อมเด็ก และการเล่นตามคำสั่ง เพื่อำให้เด็กเกิดควมสนใจ

3. สื่อที่ใช้จัดประสบการณ์ด้านการพูด ควรเป็นสื่อที่เด็กเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยนำมาจัดในรูปการสนทนา การเล่าเรื่อง การเล่านิทาน และการแสดงละคร

4. สื่อที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ด้านการอ่าน ควรเป็นภาพ หนังสือภาพ ตัวอักษร ที่ทำด้วยกระดาษแข็ง พลาสติกหรือไม้

5. สื่อที่ใช้จัดประสบการณ์ด้านการเขียน ควรเป็นเส้นจุดตัวอักษร ดิน หรือแป้งสำหรับ การปั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2525 : 83 - 101, 224)

ในการฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นั้น ควรมีขั้นตอนในการสอนโดยนำมาบูรณาการ และเสนอความหมายรวมของเรื่องลู่องค์ประกอบย่อยของภาษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจะทำให้กระบวนการอ่านของเด็กเป็นไปอย่างมีระบบ จะทำให้เด็กสามารถจับใจความสำคัญ ดีความแปลความ และขยายความของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2530 :11) การฝึกทักษะทางภาษาอีกแบบหนึ่งคือ การใช้เกมทางภาษา ซึ่ง สุไร พงษ์ทองเจริญ (2525 : 76) กล่าวว่าในการสอนถ้าใช้เกมทางภาษาเป็นกิจกรรม จะเป็นการสร้างความสนใจของเด็กได้ดีมาก เกมภาษาจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้คล่องแคล่วขึ้น เกมที่ใช้ฝึกทางภาษา ได้แก่ เกมทายคำ เกมจับคู่ และบัตรคำ เกมทายบัตรภาพและคำ

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535 : 16 - 18) กล่าวว่า ภาษามีบทบาทสำคัญอย่างมาก ในกระบวนการเล่นของเด็ก ในขณะที่เด็กเล่นก็จะมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็กเช่นกัน เช่น การที่เด็กได้มีโอกาสสำรวจและเล่นกับวัสดุต่าง ๆ เด็กจะพบความหมายและความสัมพันธ์ของวัสดุต่าง ๆ ที่เล่นอยู่ ซึ่งในกระบวนการนี้ภาษาจะเข้าไปเกี่ยวข้องและสติปัญญาของเด็กก็จะพัฒนาขึ้นด้วย ภาษามีส่วนสัมพันธ์ต่อการเล่นในหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเลียนแบบคำพูดผู้ใหญ่ หรือการเล่นเพื่อให้สนุกสนานจริงสมจริงมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้นำเอาภาษามาใช้เป็นสื่อในการจัดการเล่น เช่น การอธิบายวิธีการเล่น การออกคำสั่ง และการได้ตอบ เป็นต้น ภาษาจะช่วยให้เด็กสามารถที่จะอธิบายถึงลักษณะของสิ่งของที่เขาได้พบเห็น อีกทั้งช่วยให้เขาได้ยืนยันคำพูดของตนเองในขณะที่เขาแสดงบทบาทของผู้อื่น นอกจากนั้น การเล่นยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์มากขึ้นด้วย

จากการศึกษาเรื่องของความพร้อมทางภาษาและองค์ประกอบของความพร้อมทางภาษา ตลอดจนทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า ความพร้อมทางภาษานั้นมีความสำคัญยิ่ง เด็กปฐมวัยควรได้รับการเตรียมความพร้อมทางภาษาอย่างถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะกระบวนการ

เรียนรู้ภาษา คือ กระบวนการคิด ดังนี้ เพียเจต์ (ประสาธน์ อิศรปรีดา. 2520 : 30 - 35 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. n.d.) กล่าวว่า ภาษากับการคิดมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผู้ที่คิดได้มากย่อมใช้ภาษาได้ดี

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางภาษา

ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับภาษาทั้งไทยและต่างประเทศดังนี้

× อารัมสตรอง (1960 : 373) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ที่เด็กรู้จักฟังและการอ่าน โดยศึกษากับเด็กอายุ 6 - 13 ปี ผลปรากฏว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปี ลงมา จะรู้จักใช้คำศัพท์ที่ได้จากการฟังมากกว่าการอ่าน แต่เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจำนวนคำศัพท์ที่แตกต่างกันจะลดลงอย่างรวดเร็ว

บาเรท (1965 : 26 - 28) ได้ศึกษาพบว่า ความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของภาพและเสียงเป็นตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้

ดาวนิง และ แครคเคย์ (1971 : 57 - 60) ได้ศึกษาพบว่า ความสามารถในการจำแนกภาพ จำแนกเสียง ประสบการณ์และอายุสมอง มีความสำคัญอย่างสูงกับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านตามลำดับ

เพ็ญจันทร์ สุนทราจารย์ (2525 : 85 - 86) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุ ระหว่าง 5 - 6 ปี รวม 60 คน เป็นเด็กชายและเด็กหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาพ 5 ภาพ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวและอาหาร สัตว์เลี้ยง สถานที่สำคัญในชุมชน ศาสนาและการคมนาคมพบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีความสามารถในการรู้จักคำศัพท์และการพูดเป็นประโยคไม่แตกต่างกัน

จันทิภา สิมปิเจริญ (2524 : 89 - 92) ได้ศึกษาความสามารถในการรู้จักคำ และเข้าใจคำของเด็กอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 100 คนโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 3 ขวบ 6 เดือน - 4 ขวบ 6 เดือน - 5 ขวบ 6 เดือน - 6 ขวบ 5 เดือน โดยใช้วิธีให้ตอบคำถามจากภาพ พร้อมทั้งบันทึกเสียงของทุกคนเป็นรายคน ผลวิจัยพบว่า ความสามารถในการเข้าใจภาษาด้านการใช้คำของเด็กทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกัน ความสามารถในการรู้จักคำ การเข้าใจคำของเด็กจะมากขึ้นตามลำดับอายุ และความสามารถในการรู้จักคำ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าใจคำของเด็กมาก นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กมีความสามารถในการเข้าใจคำน้อยกว่าความสามารถในการรู้จักคำอีกด้วย

ฉวีวรรณ จินดาพล (2525 : 14 - 15) ได้พบว่า ครูสามารถช่วยให้เด็กรู้จัก ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ได้โดยวิธีการสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้เด็กได้มีโอกาสศึกษา คำศัพท์ต่าง ๆ มากขึ้น ครูที่มีประสบการณ์มากมักคำนึงถึงเสมอว่า การเรียนรู้ความหมายของ คำเป็นกระบวนการที่ต้องต่อเนื่องไปทีละน้อย เป็นการกระทำที่ค่อยเป็นค่อยไป การสอนให้เด็กรู้จัก ความหมายของคำนั้น เริ่มจากการที่ไม่รู้อะไรมาก่อนเลย จนกระทั่งรู้ความหมายที่คลุมเคลือแล้ว ไปถึงการรู้ความหมายของคำจนถึงขั้นปรับปรุงให้ดีขึ้น แล้วนำมาใช้อย่างถูกต้องและเข้าใจในการ ฟังนอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับวิธีสอนของครูอีกด้วย

วรี เกียสกุล (2530 : 53) ได้ศึกษาความแตกต่างด้านการฟังของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการฝึกทักษะโดยการให้เกมและแบบฝึก พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีคะแนนสูงขึ้น และเด็กที่ได้รับการ ฝึกทักษะโดยใช้เกมมีคะแนนสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึก แสดงว่าการใช้เกมฝึก ทักษะการฟังทำให้เด็กมีความสามารถทางการฟังสูงกว่าการใช้แบบฝึก

กานต์ รัตนพันธ์ (2532 : 19) จากงานวิจัยต่าง ๆ ในเรื่องความพร้อมทางภาษา พอสรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ ทางภาษาที่ดีได้ โดยการส่งเสริมการใช้ภาษาแก่เด็ก เช่น การพูดคุย เล่นเกมทางภาษา เล่าเรื่อง ให้ฟัง การรับฟังความคิดเห็นของเด็ก การให้เด็กมีโอกาสได้ใช้ภาษามากเท่าโดย้อมเป็นผลดีต่อ

การใช้ภาษามากขึ้นเท่านั้น ด้วยหลักการดังกล่าวผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ครู ผู้ปกครอง ควรได้รับความรู้ และแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถส่งเสริมด้านภาษาแก่เด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์

5.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์

เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการจัดการศึกษาในรูปแบบของการบูรณาการ (Intergrated) โดยจัดเป็นประสบการณ์เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดประสบการณ์นี้ พัฒนา ชัชพงศ์ (2530 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อม ๆ กันไป จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ เปสตาลอซซี (Pestalozzi) ซึ่งเป็นนักการศึกษาท่านแรกที่ริเริ่มความคิดในการจัดการศึกษา โดยมุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางวัตถุ และรูปธรรมตามความต้องการ ความสนใจ และอัตราในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของเด็ก (Mookerjee. 1972) ในทำนองเดียวกัน พวงทอง ไสยวรรณ (2528 : 160) ก็ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดกิจกรรม หรือการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นการจัดแบบผสมผสานวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่แยกสอนเป็นรายวิชา ดังนั้น การจัดประสบการณ์ซึ่งรวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก จึงหมายถึง การจัดวัสดุอุปกรณ์ สิ่งจำลอง และสื่อต่าง ๆ ที่มีลักษณะ และคุณสมบัติเหมาะสม อันจะเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ และเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของผู้จัดเตรียม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2526 : 194)

การจัดประสบการณ์ จึงหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมให้กับเด็กปฐมวัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในรูปแบบของการบูรณาการเนื้อหาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

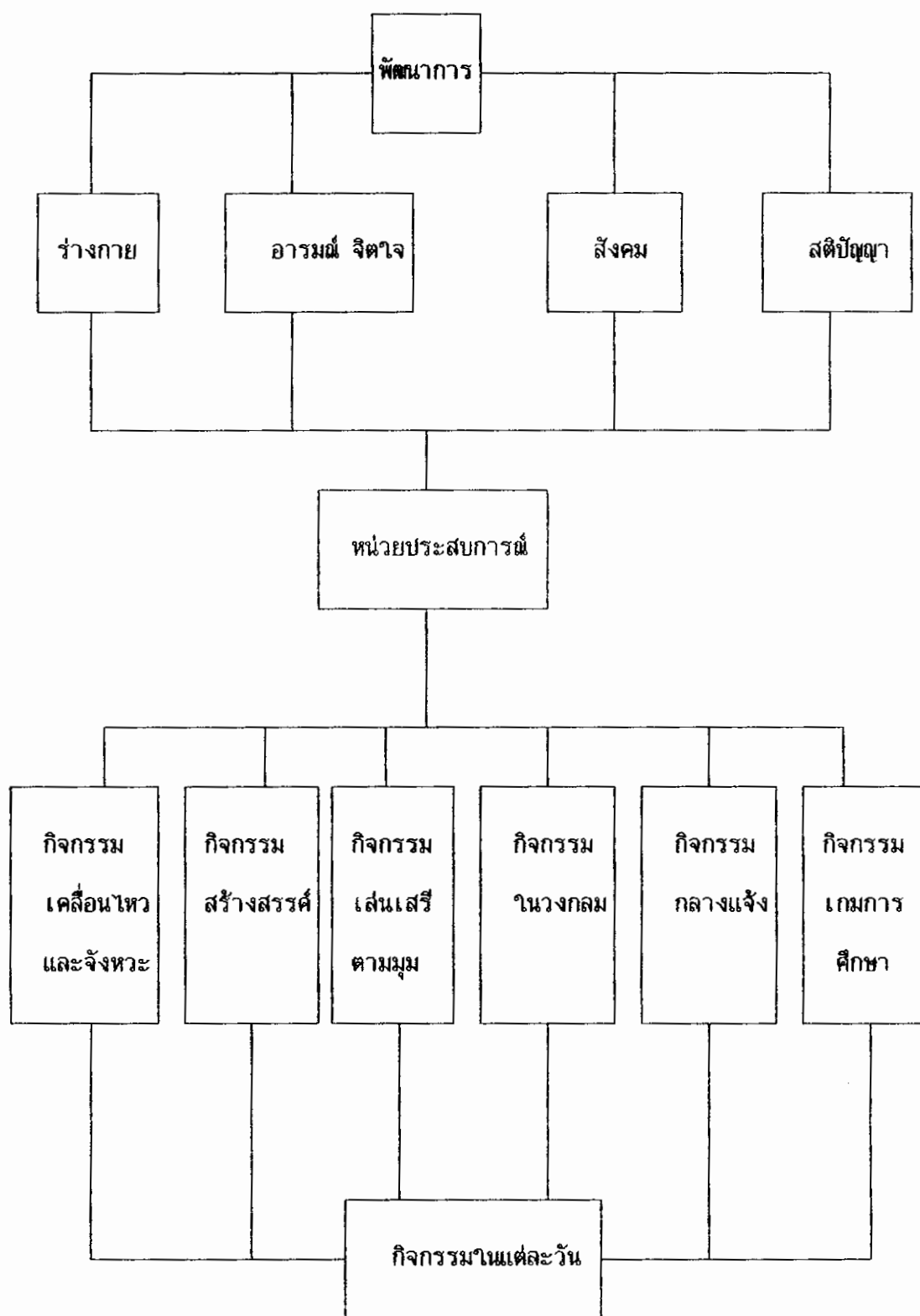
5.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์

เนื่องจากเด็กปฐมวัยกำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การส่งเสริมการจัดประสบการณ์โดยให้เด็กลงมือปฏิบัติเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (Learning by Doing) โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จึงมีความสำคัญมาก ดังที่ ดิวอี้ (จักรสัน พิเศษสาทร. 2521 : 232; อ้างอิงมาจาก Dewey. n.d.) ได้กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้กับเด็กเป็นประสบการณ์ตรง เด็กเหล่านี้จะได้ฝึกการคิด การแสดงออกอย่างอิสระ สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของตน และส่วนรวมด้วย นอกจากนี้เด็กยังมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ฝึกการทำงานกิจกรรมตามลำพัง และการรวมกลุ่ม เด็กจึงได้เรียนรู้จากกันและกันมากมาย ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครูเสียอีก เพราะภาษาที่เด็กใช้สื่อสารกันนั้นสามารถสื่อความหมายได้ดี และเหมาะสมกว่าภาษาของครู (อุทัย เพชรช่วย. 2522 : 24) จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ เพียเจต์ ซึ่งมีความเชื่อว่า การจัดประสบการณ์ตรงโดยให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออกและการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกัน จะทำให้เด็กสามารถเข้าใจกันได้เร็วกว่าครูเป็นผู้อธิบาย หรือเล่าให้ฟัง (ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. 2518 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. n.d.) เฟอเบล (วาสี บรูซสิงห์. 2524 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Froebel. n.d.) ก็เป็นนักการศึกษาอีกท่านหนึ่งซึ่งเน้นให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพราะเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายในเมื่อได้รับการสนับสนุนก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา ครูจึงเป็นเพียงผู้จัดเตรียมประสบการณ์ และคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการเช่นนั้น

การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกฝนการคิด และการแสดงออกอย่างอิสระร่วมกับเพื่อนจึงมีความสำคัญมาก เพราะเด็กเหล่านี้จะสามารถนำประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ของตนเองไปแก้ปัญหาได้

5.3 แนวคิดและหลักการจัดประสบการณ์

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่ใช้การศึกษาภาคบังคับ และมีวิธีการจัดที่ไม่เป็นไปตามระบบเหมือนกับการศึกษาในระดับอื่น ๆ การจัดทบทวนหลักสูตรในระดับนี้ จึงต้องคำนึงถึงการบูรณาการแนวการจัดประสบการณ์ ซึ่งมีข้อช่วยและเนื้อหาสาระที่ไม่ได้แบ่งเป็นรายวิชา แต่จะมีลักษณะการจัดรวมกันเป็นหน่วยการสอน โดยลำดับความยากง่ายของแต่ละประสบการณ์ และจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ทั้งนี้เพราะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนี้ ไม่ได้แบ่งแยกออกเป็นแง่มุมใดโดยเฉพาะ (กาญจนา เกียรติประวัติ. 2524 : 43) จึงมุ่งจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 3) ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กสามารถนำรายการประสบการณ์และเนื้อหา มาจัดกิจกรรมมาให้เด็กได้พัฒนาตรงตามจุดมุ่งหมาย ทั้ง 4 ด้าน โดยผ่านหน่วยการสอน ดังนี้ (พัฒนา ชัชพงศ์. 2530 : 114)

ทั้งนี้ การบูรณาการแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีหลักที่ควรยึดถือ ดังนี้

1. ยึดเด็กเป็นหลัก แนวการจัดประสบการณ์จึงควรเน้นเรื่องที่เด็กสนใจ และใกล้ตัวเด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่ทำตามลำพัง หรือกิจกรรมกลุ่มก็ได้

2. สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เด็กแต่ละคนย่อมมีระดับพัฒนาการและมีความสามารถแตกต่างกัน กิจกรรมที่จัดจึงควรมีทั้งความยากง่ายปะปนกัน โดยคำนึงถึงวัยของเด็กควบคู่ไปด้วย การจัดกิจกรรมที่เปิดกว้าง และใช้เวลาเพียงพอจะช่วยทำให้เด็กสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยความสุขตามความสามารถของตนเอง

3. ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้หลาย ๆ ทักษะจากกิจกรรมหนึ่ง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 7)

แม้ว่าในบางครั้งที่การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย จะมุ่งพัฒนาความพร้อมด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า พัฒนาการด้านอื่น ๆ จะถูกละเลย ผู้จัดการศึกษาจึงต้องบูรณาการแนวการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

5.4 การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่อง

สำหรับเด็กเล็ก ๆ พัฒนาการทางภาษาจะขึ้นอยู่กับสิ่งที่เด็กพบว่า เมื่อใช้ภาษาออกไปแล้ว คนมักได้รับการตอบสนองจากสิ่งนั้น ๆ ตามความต้องการ นอกจากนี้ภาษาที่ตนเองใช้ยังมีประโยชน์มากในการค้นคว้าหาความจริงและการแก้ปัญหา เพราะเด็กสามารถนำประสบการณ์ในอดีตมาใช้กับสถานการณ์ปัจจุบัน (จินตนา เนียมเปีย. 2522 : 2) จึงเป็นแรงจูงใจที่ช่วยเสริมให้เด็กพยายามใช้ภาษาให้มากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีและมีความสำคัญมากต่อเด็ก

ในการที่จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง โดยเฉพาะความคิดที่จะสมมติและความคิดด้านจินตนาการออกมา (คาราวัลย์ เกษทอง. 2515 : 29)

ภาษาที่เด็กปฐมวัยใช้มากที่สุดในการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเอง คือ การพูด แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การพูดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Ego Centric Speech) และการพูดที่ยึดสังคมเป็นหลัก (Social Speech) ในระยะแรก ๆ เด็กชอบพูดกับตนเองโดยไม่สนใจว่าจะมีผู้ฟังหรือไม่ เมื่อเด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมกับกลุ่มเพื่อน และสถานการณ์ต่าง ๆ (วิเชียร อชิโนบุญวัฒน์. 2522 : 500) อย่างไรก็ตามกระบวนการคิดของเด็กยังต้องอาศัยการทำงานของสมองซีกขวาเป็นส่วนใหญ่ เด็กจึงชอบเรื่องราวที่เกิดจากจินตนาการมากกว่าเรื่องจริง (วัชรภรณ์ พิมพ์ใจพงศ์. 2528 : บทคัดย่อ)

การเล่าเรื่องเป็นประสบการณ์ทางภาษาที่ควรจัด โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็น เล่าประสบการณ์ของตนเอง โดยฝึกอย่างสม่ำเสมอ เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจหรือเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เรื่องภายในครอบครัว โรงเรียน การท่องเที่ยว สัตว์เลี้ยง อาหาร และของเล่น นอกจากนี้ครูอาจพาเด็กเดินชมรอบ ๆ โรงเรียน เยี่ยมเยียนบ้านเพื่อน ทักทายตามสถานที่สำคัญ และดูการประกอบอาชีพของบุคคลในชุมชน ฯลฯ เพื่อเด็กจะได้นำเรื่องราวที่ตนพบเห็นมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังตามความคิดของตนเอง (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข ประภาพันธ์ นิลอรุณ และสมศักดิ์ ศรีमानชน. 2522 : 125) ทั้งนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์เล่าเรื่องมีความสำคัญเพราะ

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา การคิด การจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี รู้จักเก็บความจากเรื่องที่ได้ฟังคนอื่นเล่า
3. ทำให้เด็กรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน
4. ช่วยลดเขยประสพการณ์ให้แก่เด็กชนบท (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 81)

สรุปได้ว่า ภาษาพูดมีความสำคัญมากในการช่วยถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ อีกทั้งยังช่วยทำให้เด็กสามารถคิดเกี่ยวกับเรื่องราว และสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ฟิชเชอร์ (Fischer) ที่ว่า ถ้าภาษาต่างกันคนเราจะมีโลกทัศน์ต่างกัน การจัด

ประสบการณ์ทางภาษาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องตามความคิดของตัวเอง จึงน่าจะเป็นเรื่องที่ควรได้รับการส่งเสริม การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกฝนการคิด การพูด และการแสดงออกอย่างอิสระร่วมกับเพื่อน จึงมีความสำคัญมาก เพราะเด็กเหล่านี้จะสามารถนำประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไปพัฒนาความพร้อมทางภาษาได้

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หุ่นมือในการเรียนการสอน

6.1 ความหมายของหุ่น

จิระประภา บุญนิตย์ (2522 : 7) ได้ให้ความหมายว่า หุ่นคือสิ่งที่ไม่มีชีวิต เคลื่อนไหวได้ในรูปแบบของละคร โดยมีมนุษย์เป็นผู้บังคับ หุ่นหลายประเภทแต่ต้องไม่ใช่ตุ๊กตา และหุ่นยนต์

อรชума ยุทธวงศ์ (2527 : 568) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นวัตถุที่คนสร้างขึ้น แล้วนำมาทำให้เคลื่อนไหว เพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น หุ่นมีไว้เพื่อสื่อสารและนำความรู้สึนึกคิด อารมณ์ แรงบันดาลใจ และความฝันมาทำให้เป็นตัวแทนขึ้นมา

6.2 ประเภทของหุ่น

การใช้หุ่นเพื่อการศึกษาและเพื่อพัฒนาเด็กได้แบ่งหุ่นออกเป็นประเภทต่าง ๆ (จิตราภรณ์ เตมียกุล. 2531 : 34) ดังนี้

1. หุ่นเงาหรือหุ่นหนังตะลุง (Shadow puppet) เป็นหุ่นที่ทำมาจากแผ่นหนังหรือกระดาษแข็ง มีไม้เสียบหรือสายยัดต่อเข้าส่วนร่างกายใช้เคลื่อนไหวประกอบเรื่องที่แสดง การเล่นหุ่นเงาอาจจะเล่นเป็นภาพเงาตามลำวัน หรือภาพสีต่าง ๆ ได้โดยใช้แสงไฟ

2. **หุ่นมือ (Hand puppet)** เป็นหุ่นเชิดโดยใช้นิ้วมือและมือสอดเพื่อช่วยทำให้มือหัวและปากของหุ่นเคลื่อนไหวได้ตามต้องการ หุ่นมือมีหลายแบบ เช่น หุ่นมือถุงกระดาษ หุ่นมือถุงมือถุงเท้าและหุ่นนิ้วมือ

3. **หุ่นเชิด (Rod puppet)** เป็นหุ่นเชิดด้วยไม้หรือสายเชือกจากข้างล่างของตัวหุ่นให้เคลื่อนไหวตามต้องการ ทำได้หลายวิธี สามารถประดิษฐ์ตัวหุ่นได้ขนาดต่าง ๆ

4. **หุ่นชัก (Marionette)** เป็นหุ่นที่ใช้สายโยงเป็นเส้นด้ายหรือลวดติดกับตัวหุ่นเวลาชักก็โยกไม้ข้างบน พร้อมกับเชือกตามต้องการที่จะให้อวัยวะส่วนใดเคลื่อนไหวได้ หุ่นประเภทนี้ต้องหัดให้ชำนาญในการชักตัวหุ่น

จากประเภทของหุ่นที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าหุ่นมือเป็นหุ่นที่ง่ายและมีหลายชนิดเหมาะต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะหุ่นมือใช้วัสดุที่ไม่สิ้นเปลืองหาได้ในท้องถิ่น การผลิตใช้เวลาน้อยกว่าหุ่นชนิดอื่น และสามารถที่จะเลือกหุ่นมือชนิดต่าง ๆ มาทำการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครในนิทานได้นิยามใช้มาก (เกศินี โชติกเสถียร. 2524 : 19 - 23) นอกจากนี้ หุ่นมือยังเป็นสื่อที่สำคัญมากอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดเรื่องราว หรือแนวคิดของผู้เล่าด้วยวิธีการใช้หุ่นมือแสดงประกอบการเล่านิทาน ซึ่งผู้เล่าจะต้องใช้มือบังคับให้หุ่นเคลื่อนไหวไปตามเนื้อเรื่องของนิทาน (ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2524 : 57)

6.3 คุณค่าและประโยชน์ของหุ่นในด้านการเรียนการสอน

ในปัจจุบันจะพบว่า มีการนำหุ่นมาใช้ในการเรียนรู้ของเด็กในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ เช่น ในศูนย์พัฒนาเด็ก โรงเรียนอนุบาลและในระดับชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการนำหุ่นมาใช้ในการด้านการบันเทิงทางสื่อมวลชน ทำให้หุ่นมีบทบาทมากขึ้น เช่น ในสวนสนุก โทรทัศน์ ตลอดจนงานธุรกิจโฆษณา

ลัดดา นิลมะณี (2522 : 54) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าต่อเด็ก ๆ มาก และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของเด็ก สร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียนได้อย่างดี กระตุ้นให้เด็กได้สนใจบทเรียนตลอดเวลา โดยเฉพาะวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและเป็นนามธรรมเกินไปสำหรับเด็กเล็ก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2522 : 10 - 12 - 16) ได้มีความเห็นสอดคล้องในเรื่องคุณค่าของหุ่นว่า เป็นสื่อการเรียนที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษามาก นำไปใช้ในการสอนได้หลาย ๆ เนื้อหา และเป็นสื่อที่เคลื่อนไหวได้ น่าสนใจกว่าภาพธรรมดา ถ้าได้มีการนำหุ่นมาใช้งานในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย จะเป็นประโยชน์แก่เด็กอย่างมากทั้งในด้านจิตวิทยา ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม จินตนาการ ความเป็นผู้นำแสดงออกมา การใช้หุ่นประกอบการสอนได้ผลดีโดย

1. สามารถเลียนแบบของจริงได้
2. ทำให้ผู้เรียนสนใจและชักจูงให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในการเรียน (สาโรจน์ แพ่งยัง. 2524 : 20 - 27)

นอกจากนี้ อรุณมา ยุทธวงศ์ (2527 : 579 - 580) กล่าวถึงหุ่นว่า หุ่นมีประโยชน์หลายด้านด้วยกันเช่น

1. ประโยชน์ด้านความบันเทิง มีการใช้หุ่นแสดงในรายการบนเวที รายการโทรทัศน์และการแสดงละครหุ่นทั้งเรื่องหรือร่วมกับการแสดงประเภทอื่น ๆ เป็นที่ดึงดูดความสนใจสำหรับผู้ใหญ่และเด็กตลอดมา เช่น รายการเพลงบัลเล่ต์ เล่นกล ฯลฯ และบางครั้งก็ใช้หุ่นประชาสัมพันธ์หรือโฆษณา เป็นการนำผู้ชมไปสู่โลกของความฝันและความสนุกสนานของเด็ก

จาดุรงค์ อาจารย์ย์ (2522 : 3) มีความเห็นสอดคล้องที่ว่า ได้มีการนำหุ่นมาใช้ในด้านความบันเทิงทางสื่อมวลชน เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน เช่น ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา คือรายการเพื่อนของเด็ก โดยจะใช้หุ่นมือที่เป็น หุ่นคน หุ่นสัตว์ แสดงประกอบการเล่านิทาน เป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ มาก นอกจากนี้มีรายการโทรทัศน์ชื่อรายการ Sesame street โดยใช้

1. ขนาด จะสร้างให้มีขนาดใหญ่ได้เพียงใดก็ได้ แต่สัดส่วนที่ได้ขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ 1/3 ของขนาดมนุษย์ ความได้สัดส่วนกันระหว่างคนกับสัตว์ในเรื่อง เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงแต่ก็ไม่เสมอไป ทั้งนี้เพราะการสร้างหุ่นในแต่ละเรื่อง ผู้สร้างย่อมมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่างกันออกไป
2. ส่วนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ ในตัวหุ่นแต่ละตัวจะมีลักษณะที่ทำให้ผู้รู้ลักษณะนิสัยของตัวหุ่นได้
3. ศึกษาแหล่งกำเนิดของหุ่นประเภทต่าง ๆ ที่เคยมีมาในโลก เพื่อเรียนรู้ถึงวิธีการทำหัว เครื่องแต่งกาย ลำตัว การเชิดชัก การเขียนหน้าตาที่เน้นความรู้สึกของตัวหุ่น

6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหุ่นมือ

สุรีย์ ชินศักดิ์ชัย (2526 : 61) ได้ทดลองใช้หุ่นมือเป็นแม่แบบพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ละครหุ่นมือที่ใช้เป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 20 นาที จำนวน 7 เรื่อง หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ วัดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อโดยใช้แบบทดสอบพบว่า กลุ่มที่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือมีคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบสูงกว่าที่ไม่ได้ดูแบบ

กัญญา ประสงค์เจริญ (2526 : 85) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือจำนวน 7 เรื่อง เป็นตัวแบบในการพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้รับผิดชอบ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความรับผิดชอบต่ำ จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้หุ่นมือประกอบ กับกลุ่มทดลองที่ใช้หุ่นมือประกอบให้ดูหุ่นมือครั้งละ 1 เรื่อง เว้นช่วงครั้งละ 1 วัน ภายหลังกดูหุ่นมือพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้นิทานประกอบหุ่นมือ มีการพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้รับผิดชอบสูงขึ้น และสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทาน

พิมพ์ไฉ ท่องไพฑูริย์ (2529 : 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กจากตัวแบบนิทานประกอบภาพ กับตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลอายุ 4 - 6 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพ และกลุ่มดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ พบว่า กลุ่มที่ดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพ กับกลุ่มที่ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่สองกลุ่มแรกมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อไม่แตกต่างกัน

* จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531 : 54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยการใช้รูปภาพประกอบ และกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยการใช้รูปภาพประกอบ และกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบมีสมรรถภาพในการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ใช้รูปภาพประกอบ

สุดาวดี ใยพิมล (2532 : 62) ได้ศึกษาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน กลุ่มควบคุมใช้วิธีการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ กลุ่มทดลองใช้วิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ พบว่า กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มทดลองมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่สูงกว่าการเล่านิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบ

จากผลงานวิจัยข้างต้น จะเห็นว่าหุ่นมือเป็นตัวแทนที่ดำเนินการพัฒนาจริยธรรมด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กได้เห็นพฤติกรรม หรือการกระทำของตัวแบบกระตุ้นจิตใจให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมนั้น และสามารถจำแนกพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบในนิทานได้

จากเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษามาจะเห็นว่า การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมด้านภาษามากขึ้น โดยการใช้สื่อประเภทหุ่นมือประกอบการเล่าเรื่อง เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พูด และแสดงความคิดเห็น ขณะที่เด็กเล่าเรื่อง หากได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กกล้าแสดงออกมีจินตนาการในการใช้ภาษามากขึ้น ภาษาพูดมีความสำคัญมากในการช่วยถ่ายทอด

ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ อีกทั้งยังช่วยให้เด็กสามารถคิดเกี่ยวกับเรื่องราวและสถานการณ์ต่าง ๆ การจัดประสบการณ์ทางด้านภาษาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องด้วยตนเอง จึงเป็นเรื่องที่ควรได้รับการส่งเสริมจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการนำหุ่นมือมาประกอบกิจกรรมการเล่าเรื่อง โดยให้เด็กปฐมวัยเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง

พ่อบอกสอนให้กับเด็กนักเรียนที่เรียนซ้ำให้เรียนทักทายกับเด็กเรียนดีหรือเรียนปกติ เป็นวิธีที่
นำเอาพ่อบอกมาแสดงให้เด็กเรียนด้วยความสนุกสนาน

2. ประโยชน์ในการเรียนรู้ นิยมใช้พ่อบอกเพื่อการเรียนรู้ และปลูกฝังแนวความคิด
ต่าง ๆ ให้กับเด็ก เช่น

2.1 สอนพ่อบอกในการเรียนวิชาศิลปะ โดยเน้นการแสดงออก ความคิด
สร้างสรรค์ และจินตนาการ

2.2 ใช้พ่อบอกเป็นสื่อการสอนวิชาต่าง ๆ เช่น วรรณคดี ดนตรี สังคม
วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา ฯลฯ เพราะเป็นการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียน
มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

2.3 พ่อบอกช่วยให้เด็ก ๆ ได้รับการชี้แนะแนวทางในการประพฤติ ปลูกฝัง
ค่านิยมต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาด การเสียสละ ฯลฯ รวมทั้งการใช้พ่อบอกเพื่อเผยแพร่
แนวความคิดเช่น ในเรื่องความรู้เรื่องประชาธิปไตย สาธารณสุข

2.4 การแสดงละครพ่อบอกช่วยให้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.5 พ่อบอกช่วยแก้ปัญหาเฉพาะตัวของแต่ละคนได้ เช่น เด็กที่ขี้อาย ติดอ่าง
ก้าวร้าวหรือมีปัญหาในการสื่อสารโดยเด็กจะสื่อสารกับผู้อื่นผ่านตัวพ่อบอก จะง่ายกว่าการสื่อสาร
ด้วยตัวเองโดยตรง

6.4 การสร้างพ่อบอก

เกศินี โชติภักดิ์ (2525 : 9) ได้กล่าวถึงการสร้างพ่อบอก มีองค์ประกอบ
ที่สำคัญคือ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการดำเนินการทดลองและการดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรของการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี กำลังศึกษา
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ทั้งหมด 6 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 230 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี กำลัง
ศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตาม
ขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากทั้งหมด 6
ห้องเรียน และคัดเลือกมา 2 ห้องเรียน โดยการดูจากคะแนนประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา
ตามบันทึกของโรงเรียนที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด

2. เลือกห้องเรียนจาก 6 ห้องเรียน โดยใช้ผลการประเมินพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กที่ทางโรงเรียนบันทึกไว้เฉพาะห้องเรียนที่มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาใกล้เคียงกันมากที่สุด ห้องละ 30 คน

2.1 กลุ่มทดลอง เด็กปฐมวัยเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น

2.2 กลุ่มควบคุม เด็กปฐมวัยเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ
2. หุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง
3. แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. คู่มือครูสำหรับการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ขั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1 เล่ม 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างคู่มือครูสำหรับการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

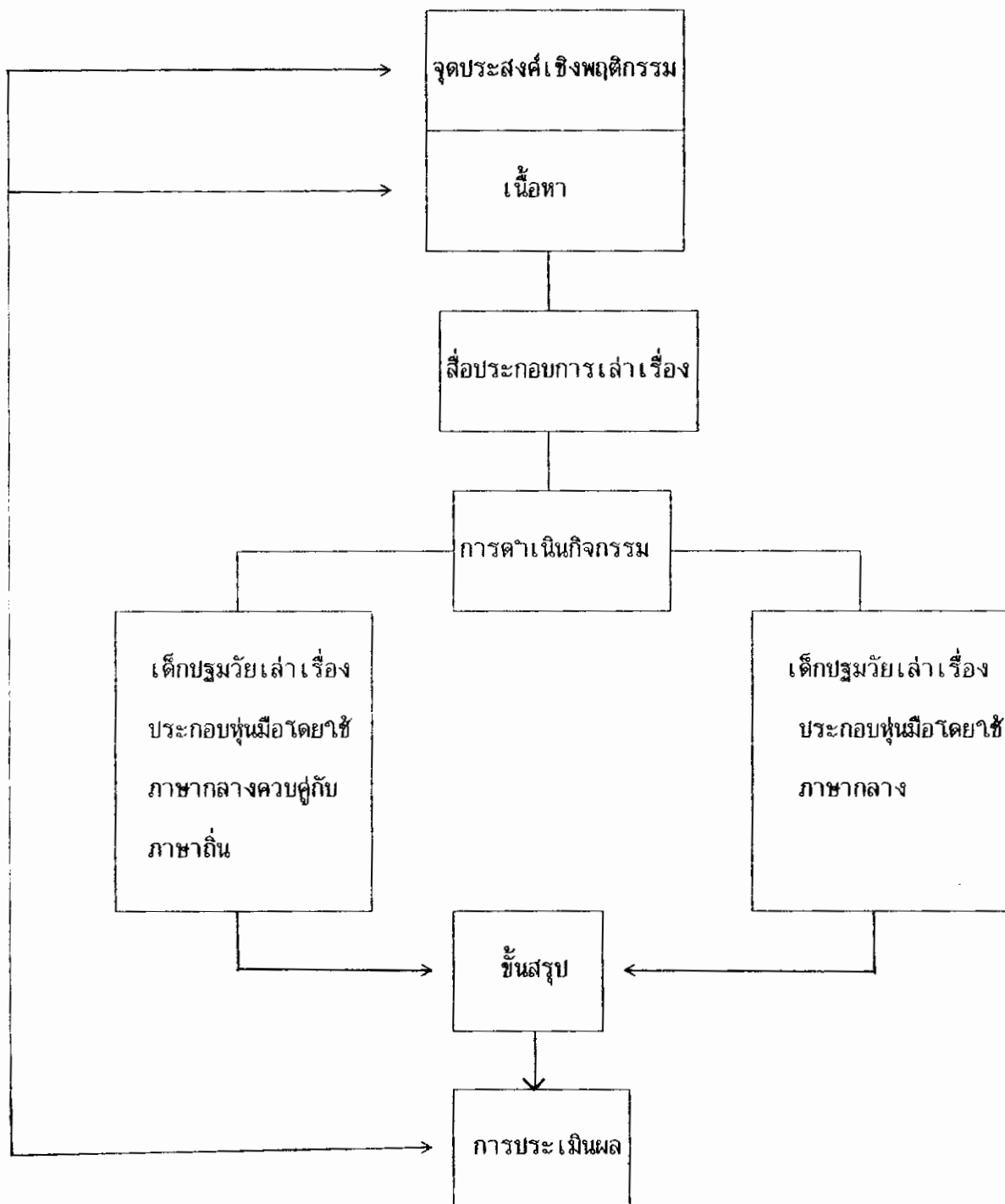
1.2 คัดเลือกหน่วยการจัดประสบการณ์ จากแผนการจัดประสบการณ์ขั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1 เล่ม 2 พ.ศ.2535 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 หน่วย ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกหน่วยเพื่อสร้างคู่มือครูและหุ่นมือมีดังต่อไปนี้

- 1.2.1 คัดเลือกหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยใช้เกณฑ์ 2/3 ของผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการสร้างคู่มือครูและการสร้างหุ่นมือประกอบการเล่าเรื่อง
- 1.2.2 คัดเลือกหน่วยการจัดประสบการณ์ที่มีผลต่อการเรียนรู้และเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็ก
- 1.2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยมาสร้างคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือและการสร้างหุ่นมือประกอบการเล่าเรื่อง
- 1.2.4 สร้างแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ จำนวน 8 แผน กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา สื่อประกอบการเล่าเรื่อง การดำเนินกิจกรรม ชิ้นสรุป และการประเมิน
- 1.2.5 นำแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ ให้นำให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผลและด้านการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงในเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์ 2/3 ของผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

อาจารย์สุปราณี	กนิษฐาเนห์	อาจารย์ประจำภาควิชาการอนุบาลศึกษา
		สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาสงครณี
อาจารย์รุ่งรวี	กนกวิบูลย์ศรี	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
อาจารย์อารี	เกษมรติ	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

1.2.6 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ ในคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ ผ่านเกณฑ์ 2/3 ของผู้เชี่ยวชาญ

1.2.7 จัดทำแผนคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เพื่อให้ครูใช้เป็นคู่มือในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 การดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

2. หุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาลักษณะของหุ่นมือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในด้านขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมจากเอกสารและงานวิจัยจาก เกศินี ไซติกเสถียร (2524 : 111) จิระประภา บุญนิคย์ (2522 : 103) และสุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2526 : 61)

2.2 สร้างหุ่นมือชนิดต่าง ๆ จำนวนตัวหุ่นและสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นจะสอดคล้องกับเนื้อหาในหน่วยการจัดประสบการณ์ทั้ง 8 หน่วย ที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง ดังภาพประกอบ 2

หน่วยที่	เนื้อหา	หุ่นมือที่ใช้
1	<u>หน่วยอาหารดีมีประโยชน์</u> - อาหารที่มีประโยชน์และจำเป็นต่อร่างกาย - สุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	เด็กหญิง เด็กชาย พ่อ แม่ แม่ค้า หมอ ไก่
2	<u>หน่วยบ้าน</u> - สมาชิกภายในบ้าน - ความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในบ้าน	พ่อ แม่ ตา ยาย ลูก

ภาพประกอบ 2 (ต่อ)

หน่วยที่	เนื้อหา	หนังสือที่ใช้
3	<u>หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน</u> - เล่นได้อย่างถูกวิธีและปลอดภัย - สาเหตุและการระวังตนเองจากอุบัติเหตุ - วิธีรักษาตนเองอย่างง่าย ๆ จากอุบัติเหตุ - มีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่น - ไม่รังแกเพื่อนและสัตว์	เด็กหญิง เด็กชาย ครู หนู หนู
4	<u>หน่วยวันแม่</u> - การปฏิบัติตัวให้เป็นที่ยรักของพ่อ แม่ และผู้ปกครอง - ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ - สนทนาถึงพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เหมาะสมกับวัย	แม่ พ่อ ยาย ตา ลูก (ชาย-หญิง)

ภาพประกอบ 2 (ต่อ)

หน่วยที่	เนื้อหา	หน่วยที่ใช้
5	<u>หน่วยแผนจำ</u> - สาเหตุของการเกิดฝน - ลัทธิที่พบในช่วงฤดูฝน - ประโยชน์ของฝน - การปฏิบัติตนในช่วงฤดูฝน	เด็กหญิง เด็กชาย กบ งู ปลา
6	<u>หน่วยผีเสื้อ</u> - ลักษณะของผีเสื้อ - วงจรชีวิตผีเสื้อ - ประโยชน์และโทษของผีเสื้อ - ลัทธิที่ชอบกินผีเสื้อ (ศัตรูของผีเสื้อ)	ผีเสื้อ หนอน เด็กหญิง เด็กชาย
7	<u>หน่วยสัตว์</u> - มีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์ - ประเภทของสัตว์ - ที่อยู่อาศัยของสัตว์ - สัตว์ที่พบในฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน - ประโยชน์ของสัตว์	สิงโต ช้าง หมู สุนัข เป็ด งู เด็กหญิง เด็กชาย

ภาพประกอบ 2 (ต่อ)

หน่วยที่	เนื้อหา	หุ่นมือที่ใช้
8	<u>หน่วยข้าว</u> - ลักษณะของข้าวชนิดต่าง ๆ ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว (ข้าวขาว และข้าวดำ) ข้าวเปลือก ข้าวสุก (ข้าวเจ้า และข้าวเหนียว) - สันทนาการการทำนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าว - ประโยชน์ของข้าว - สันทนาการถึงอาหารที่ทำจากข้าว	เด็กหญิง เด็กชาย ครู ชวนา (ชาย-หญิง)

ภาพประกอบ 2 หุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่องทั้ง 8 หน่วย

2.3 หุ่นมือทั้งหมดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้นำให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามลักษณะของหุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่องในด้าน ขนาด สัดส่วน รูปร่าง และความเหมาะสมในด้านจำนวนของตัวหุ่นในแต่ละหน่วย และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้เกณฑ์ 2/3 ของผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

อาจารย์สุปราณี กนิษฐานนท์ อาจารย์ประจำภาควิชาการอนุบาลศึกษา

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรัง

อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

2.4 การตรวจสอบหุ่นมือตามลักษณะของหุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง ผ่าน
เกณฑ์ 2/3 ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.5 จัดเตรียมหุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่องทั้ง 8 หน่วยการจัดประสบการณ์
ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา มีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ
และหาคุณภาพแบบทดสอบดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ การสร้างคำถาม การจัดรูปแบบ การ
วิเคราะห์ข้อสอบ จากหนังสือประเมินผลการเรียนการสอนระดับอนุบาลศึกษาของ วรณวดี
มีลาพอง (2525 : 182 - 217) เทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพริตกุล (2520 :
137 - 210)

3.2 ศึกษาแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ อนันต์ น้ำเจริญ (2522) ประภาพันธุ์ นิลอรุณ (2530) และ
อรุณี เหลืองศิริ (2532)
เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาลักษณะของแบบทดสอบที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น มีทั้งหมด 6 ตอนดังต่อไปนี้

3.3.1	ตอนที่ 1	แบบทดสอบที่ 1	การรู้จักคำศัพท์ จำนวน 11 ข้อ
3.3.2	ตอนที่ 2	แบบทดสอบที่ 2	การฟัง จำนวน 11 ข้อ
3.3.3	ตอนที่ 3	แบบทดสอบที่ 3	การจำแนกเสียง จำนวน 11 ข้อ
3.3.4	ตอนที่ 4	แบบทดสอบที่ 4	การเก็บความ จำนวน 6 ข้อ
3.3.5	ตอนที่ 5	แบบทดสอบที่ 5	การถาม - ตอบ จำนวน 11 ข้อ
3.3.6	ตอนที่ 6	แบบทดสอบที่ 6	การอธิบาย จำนวน 6 ข้อ

3.4 ลักษณะของแบบทดสอบทั้งหมด 6 ตอน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ซึ่งลักษณะของแบบทดสอบแต่ละข้อจะเป็นรูปภาพ

3.5 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา

3.6 นำแบบทดสอบและคู่มือประกอบการใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงในเนื้อหาความเหมาะสมของการใช้ภาษาและรูปภาพ โดยใช้เกณฑ์ 2/3 ของผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ รักวิชัย อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

อาจารย์เกื้อกูล เตชะเสน

อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

อาจารย์ศุภกุล เกียรติสุนทร

อาจารย์ประจำภาควิชาการอนุบาลศึกษา

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงครณี

3.7 ปรับปรุงและเพิ่มข้อทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์ 2/3 เป็นเกณฑ์

3.8 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 60 คน ของโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์คือ ตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบสำหรับการวิจัยจริงดังนี้

แบบทดสอบที่ 1 การรู้จักคำศัพท์ จำนวน 11 ข้อ

แบบทดสอบที่ 2 การฟัง จำนวน 11 ข้อ

แบบทดสอบที่ 3 การจำแนกเสียง จำนวน 11 ข้อ

แบบทดสอบที่ 4 การเก็บความ จำนวน 6 ข้อ

แบบทดสอบที่ 5 การถาม - ตอบ จำนวน 11 ข้อ

แบบทดสอบที่ 6 การอธิบาย จำนวน 6 ข้อ

รวมทั้งสิ้น 64 ข้อ

3.9 นำแบบทดสอบที่ได้ค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ไบโหค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 คูเดอร์ริชาร์ดสัน (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168 - 169) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ .95

3.10 นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพ คู่มือประกอบการใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมทาง ภาษามาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริง เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบแผนการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 216)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X ₁	T ₂
CR	T ₁	X ₂	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

ER	แทน	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
CR	แทน	กลุ่มควบคุม (Control Group)
X	แทน	การจัดกระทำ (Treatment)
T ₁	แทน	การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	การสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X ₁	แทน	การทดลองการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น
X ₂	แทน	การทดลองการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที รวม 40 ครั้ง เป็นเวลา 8 สัปดาห์

การดำเนินการทดลองมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงรายละเอียดแก่ครูประจำชั้นทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง จุดประสงค์ในการวิจัย ให้เด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น ผู้วิจัยชี้แจงให้ครูประจำชั้นได้เข้าใจขอบเขตและหน้าที่ในขณะที่เด็กปฐมวัยกำลังทำกิจกรรมการเล่าเรื่อง โดยที่ครูประจำชั้นจะใช้คู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

กลุ่มควบคุม จุดประสงค์ในการวิจัย ให้เด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง ผู้วิจัยชี้แจงให้ครูประจำชั้นได้เข้าใจขอบเขตและหน้าที่ในขณะที่เด็กปฐมวัยกำลังทำกิจกรรมการเล่าเรื่อง โดยที่ครูประจำชั้นจะใช้คู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ใช้ในการทดลองให้เหมาะสม

3. ทดสอบความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลอง ด้วยแบบทดสอบความพร้อมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตาราง 2 วัน-เวลาการทดสอบความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบ	นักเรียน
จันทร์	09.00 - 9.30 น.	ตอนที่ 1 - 3	กลุ่มทดลอง
จันทร์	09.30 - 10.00 น.	ตอนที่ 1 - 3	กลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00 - 10.00 น.	ตอนที่ 4 - 6	กลุ่มทดลอง
อังคาร	10.00 - 11.00 น.	ตอนที่ 4 - 6	กลุ่มควบคุม

4. ดำเนินการทดลองตามแบบแผนคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง ควบคู่กับภาษาถิ่น และการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางกำหนดการทดลองในแต่ละวัน ละคร 20 นาที โดย

4.1 กลุ่มทดลอง ทำการทดลองการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง ควบคู่กับภาษาถิ่น

4.2 กลุ่มควบคุม ทำการทดลองการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง

ตาราง 3 การดำเนินการทดลอง

วันที่	หน่วยที่	วัน	เวลาที่ดำเนินการทดลอง	
			09.00 - 09.30	09.30 - 10.00 น.
1	1	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2		อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
3		พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
4		พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
5		ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
6	2	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
7		อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
8		พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
9		พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
10		ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
11	3	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
12		อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
13		พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
14		พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
15		ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

ตาราง 3 (ต่อ)

วันที่	หน่วยที่	วัน	เวลาที่ดำเนินการทดลอง	
			09.00 - 09.30	09.30 - 10.00 น.
16	4	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
17		อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
18		พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
19		พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
20		ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
21	5	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
22		อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
23		พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
24		พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
25		ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
26	6	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
27		อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
28		พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
29		พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
30		ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

ตาราง 3 (ต่อ)

วันที่	หน่วยที่	วัน	เวลาที่ดำเนินการทดลอง	
			09.00 - 09.30	09.30 - 10.00 น.
31	7	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
32		อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
33		พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
34		พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
35		ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
36	8	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
37		อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
38		พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
39		พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
40		ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

5. ทดสอบความพร้อมทางภาษาหลังการทดลอง

ตาราง 4 วัน - เวลาการทดสอบความพร้อมทางภาษาหลังการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบ	นักเรียน
จันทร์	09.00 - 9.30 น.	ตอนที่ 1 - 3	กลุ่มทดลอง
จันทร์	09.30 - 10.00 น.	ตอนที่ 1 - 3	กลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00 - 10.00 น.	ตอนที่ 4 - 6	กลุ่มทดลอง
อังคาร	10.00 - 11.00 น.	ตอนที่ 4 - 6	กลุ่มควบคุม

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) โดยคำนวณจากสูตร (ส่วน
สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 63) ดังนี้

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา ซึ่งใช้วิธีของ คูเดอร์
ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยคำนวณจากสูตร KR-20 (ส่วน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2528 : 169) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด

p แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ทำได้ข้อหนึ่ง = $\frac{\text{จำนวนนักเรียนที่ทำได้ข้อหนึ่ง}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ทำได้ข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1 - p$

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบฉบับนั้น ๆ

(คำนวณค่า s_t^2 จากสูตร $\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$)

เมื่อ N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

4. ในกรณีที่ทำการทดสอบคะแนนค่าเฉลี่ย เมื่อก่อนทำการทดลอง (Pretest)

และได้ผลแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จะใช้สถิติ t-test Independent Sample ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง โดยใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1) S_1^2 + (N_2 - 1) S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนตัวอย่างของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

df หรือ V แทน ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิจัยดังนี้

X	แทน คะแนนดิบที่ได้จากการทดสอบ
ΣX	แทน ผลรวมของคะแนนดิบ
X^2	แทน ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน อัตราส่วนค่าวิกฤติที่พิจารณาจากค่าตาราง t
$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
n_1	แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มทดลอง
n_2	แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มควบคุม
**	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง ซึ่งได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 5 ข้อมูลพื้นฐานของคะแนนความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
กลุ่มทดลอง	30	42.90	16.39	54.60	4.37
กลุ่มควบคุม	30	41.13	13.97	47.60	11.02

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมและความแปรปรวนของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองจะมากกว่ากลุ่มควบคุม แต่เมื่อหลังการทดลองแล้วความแปรปรวนของกลุ่มทดลองจะน้อยลงกว่าก่อนการทดลองและน้อยกว่ากลุ่มควบคุมด้วย

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมทางภาษาระหว่าง
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	64	42.90	16.39	1.77
กลุ่มควบคุม	30	64	41.13	13.97	

จากตาราง 6 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีความพร้อมทางภาษาไม่แตกต่างกันจากกลุ่ม
ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความพร้อมทางภาษาระหว่าง
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	64	54.60	4.375	3.23 **
กลุ่มควบคุม	30	64	47.28	11.028	

จากตาราง 7 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากกลุ่มควบคุม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ทั้งหมด 6 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 230 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนชาย-หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่มาจากการสุ่ม จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 60 คน โดยดูจากแบบประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้

3.1 คู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ ประกอบด้วยแผนการเล่าเรื่อง ประกอบหุ่นมือสำหรับครู จำนวน 8 แผน ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์ทั้ง 8 หน่วย ดังนี้

หน่วยอาหารที่มีประโยชน์ หน่วยบ้าน หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน หน่วยวันแม่ หน่วยฝนฟ้า หน่วยผีเสื้อ หน่วยสัตว์ และหน่วยข้าว

3.2 หุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง จำนวนตัวหุ่นและสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น จะสอดคล้องกับเนื้อหาในหน่วยการจัดประสบการณ์ทั้ง 8 หน่วย

3.3 แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา 6 ด้านคือ ด้านการรู้จักคำศัพท์ ด้านการฟัง ด้านการจำแนกเสียง ด้านการเก็บความ ด้านการถาม-ตอบ ด้านการอธิบาย

4. วิธีดำเนินการทดลอง

4.1 การเตรียมการทดลอง ผู้วิจัยได้เตรียมการทดลองโดยชี้แจงถึง จุดประสงค์ในการวิจัยและวิธีการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของเด็กรวมวัยตามแบบแผนคู่มือครู การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือทั้ง 8 แผน กับครูทั้ง 2 กลุ่ม และจัดเตรียมสภาพห้องเรียนทั้ง 2 ห้องให้คล้ายคลึงกัน

4.2 ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (pretest) ด้วยแบบทดสอบวัด ความพร้อมทางภาษากับเด็กรวมวัยทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

4.3 การดำเนินการทดลอง การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของเด็กรวมวัย โดยครูประจำชั้นทั้ง 2 กลุ่มคอยดูแลและควบคุมให้เด็กรวมวัยเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้

ภาษากลางของกลุ่มควบคุม การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นของกลุ่มทดลอง ตามแบบแผนคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือทั้ง 8 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน

4.4 ระหว่างดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของเด็กปฐมวัยทั้ง 2 กลุ่ม และสังเกตการคอยดูแลควบคุมของครูประจำชั้นทั้ง 2 กลุ่ม ขณะที่เด็กปฐมวัยกำลังเล่าเรื่อง สัปดาห์ละ 5 วัน

4.5 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับก่อนการทดลอง (posttest)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

*

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

5.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนน

5.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน

5.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา ซึ่งใช้วิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยคำนวณจากสูตร KR-20

5.4 เปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง โดยใช้ t-test แบบ Independent Samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น มีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น มีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลอภิปรายได้ดังนี้

1. แสดงว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาโดยให้เด็กเป็นผู้เล่าเรื่องทำให้เกิดความคิดของเด็กได้รับการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิระภา กัญญาภรณ์ (2532 : 29) ที่พบว่าการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่พูดสองภาษานั้นควรคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก สภาพแวดล้อมทางภาษาโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กก่อน จึงจะทำให้เด็กมีความพร้อมและเรียนรู้ภาษาได้เร็วขึ้น/ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ โกวิท วรพิพัฒน์ (2536 : 8) ที่กล่าวว่า ปัญหาที่ทำให้เด็กเกิดความล้มเหลวในการเรียนภาษาไทยของเด็กภาคใต้และภาคอีสานประมาณ 93 % มีสาเหตุเนื่องมาจากเด็กคุ้นเคยกับการใช้ภาษาถิ่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละวันมากกว่าการใช้ภาษากลาง และเมื่อเด็กมาโรงเรียนครูใช้ภาษากลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมีผลทำให้เด็กไม่เข้าใจในหลักของการใช้ภาษา คำศัพท์ต่าง ๆ ในภาษากลาง จึงทำให้เด็กไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาทางภาษา ซึ่งทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาถิ่นที่เด็กคุ้นเคยในชีวิตประจำวันเป็นภาษาแรกและใช้ภาษากลางเป็นภาษาที่สอง จะมีผลทำให้

เด็กมีความพร้อมทางภาษาและเรียนรู้ภาษาได้เร็วขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ภาษาถิ่นนอกจากจะได้ภาษาจะทำให้เด็กรักภาษาและภูมิใจในวัฒนธรรมทางภาษาของตัวเองสังเกตได้จากการทาวิจัยในครั้งนี้เด็กมีความสบายใจและสนุกสนานในการทดลอง

2. การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางโดยใช้หุ่นมือตอบสนองต่อพัฒนาการเด็ก เพราะทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการได้ร่วมกิจกรรมการเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือ เพราะหุ่นมือสามารถเคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงาม กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและเข้าใจในสิ่งที่ป็นนามธรรมมากขึ้น ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget. 1969 : 120 - 125) ที่กล่าวว่า เด็กระดับอายุ 2 - 7 ปี พัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นความคิดก่อนการปฏิบัติการ (The Period of Preoperation Thought) ระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่ป็นนามธรรมต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้/นอกจากนี้หุ่นมือสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรมการเล่นเรื่องได้เป็นอย่างดีและสามารถจำเรื่องราวและคำศัพท์ที่คุ้นเคยจากเพื่อนที่เล่าได้ง่ายทำให้เด็กเรียนรู้และมีความพร้อมทางภาษาได้วิธีหนึ่ง (เกศินี โชติกเสถียร. 2524 : 9)

3. การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางโดยใช้หุ่นมือเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งต้องการความเป็นอิสระทางความคิด เด็กสามารถแต่งเรื่องเองในขณะที่ทำกิจกรรมการเล่นเรื่องโดยการนำประสบการณ์จริงและจินตนาการมาผสมผสานกันเพื่อที่จะเล่าออกมาเป็นเรื่องราวและสื่อออกมาเป็นภาษาพูด ทำให้เด็กในกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือทั้งสองกลุ่มมีความคิดหลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กได้และสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของดิวอี้ (Dewey. 1916 : 163 : 178) ที่กล่าวว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยการได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อของบรูเนอร์ที่

กล่าวว่า ภาษาพูดมีอิทธิพลต่อความคิดโดยตรงของเด็ก (จันงค์ วิบูลย์ศรี. 2528 : อ้างอิงมาจาก Steiner. 1974) / ในการวิจัยครั้งนี้ ขณะที่เด็กกำลังเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือเด็กได้ใช้ความคิดอเนกนัยหรือความคิดหลายทิศทางงานการที่จะสื่อออกมาเป็นภาษาพูด เพื่อให้คนอื่นได้รับรู้และเข้าใจงานการสื่อความหมาย ทำให้เด็กมีความสามารถทางด้านภาษาสูงขึ้น ทำให้เด็กกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นและส่งผลต่อขบวนการคิดเพราะภาษาพูดมีอิทธิพลโดยตรงต่อความคิด (ชินจิตร การบุญ. 2525 : 58)

4. การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง ให้เด็กเล่าเป็นกลุ่ม 3 - 4 คน ขณะที่ฟังเพื่อนเล่าเด็กอาจมีความคิดที่สอดคล้องกับความคิดของเพื่อนหรือภาษาพูด และคำศัพท์ต่าง ๆ แตกต่างออกไปจากเพื่อนที่เล่าก็ได้ การฟังเพื่อนเล่าทำให้เด็กได้รับรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เพราะสิ่งที่เด็กได้รับฟังจากเพื่อนภาษาที่เพื่อนเล่าเรื่องออกมาจะถูกผสมผสานกับภาษาที่ตนเองคุ้นเคยและประสบการณ์เดิมทางภาษา ทำให้เด็กเกิดขบวนการคิดตามเพื่อน ๆ ที่กำลังเล่าเรื่องไปด้วย ซึ่งตรงกับหลักการพัฒนาความคิดของแครร์โรล (จันงค์ วิบูลย์ศรี. 2528 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Carroll. 1964) ที่กล่าวว่า ความคิดและขบวนการคิดต้องอาศัยภาษาเป็นปัจจัยหลัก / นอกจากนี้การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือจนจบเรื่องที่เล่าในแต่ละวัน โดยเด็กปรุมวัยที่เล่าเรื่องในแต่ละวันกลุ่มละ 3 - 4 คน ใช้ภาษาเสียงและภาษาที่เล่าชัดเจน ช่วยทำให้เด็กมีความคิดที่เป็นลำดับขั้นตอนสนใจที่จะฟังเพื่อนเล่าและเกิดความสุขสนุกสนาน ดังคำกล่าวของ พิศเพลิน กลิ่นเกล (2521 : 1) ที่กล่าวว่า การฟังเรื่องราวจากเพื่อน นอกจากให้ความเพลิดเพลินและสนุกสนานแล้วยังช่วยทำให้เด็กได้ฝึกการใช้ความคิดด้วย

5. การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง โดยการจัดเป็นหน่วยตามแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กคิดแต่งเรื่องเองตามหน่วยการจัดประสบการณ์ ซึ่งมีครูประจำชั้นเป็นผู้คอยดูแลการทากิจกรรมการเล่นเรื่องของเด็กให้สอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์

แต่ให้เด็กมีอิสระในการแสดงทางความคิดและภาษา ซึ่งสอดคล้องกับ เพียเจต์ (Piaget, 1972 : 146 ; citing Piaget. n.d.) ที่กล่าวว่า ความคิดช่วยกำหนดภาษาและภาษาที่ช่วยกำหนดความคิด ความคิดและกระบวนการคิดจึงต้องอาศัยภาษาเป็นปัจจัยหลัก

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง โดยมีครูประจำชั้นช่วยอธิบายและสรุปคำศัพท์ที่เป็นภาษาถิ่นในแต่ละวันที่เด็กเล่าเรื่องจนแล้วทำให้เด็กเข้าใจในความหมายของภาษาถิ่นและภาษากลางที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น และในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ครูจะต้องมีความเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรม การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา หลักการสอน ตลอดจนการเลือกใช้สื่อเพื่อให้เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 6)

ในทำนองเดียวกัน เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางเพียงภาษาเดียวในการเล่าเรื่อง เด็กก็จะได้รับความเพลิดเพลิน พัฒนากระบวนการคิดและภาษาควบคู่กันไป เพราะขณะที่เด็กกำลังเล่าเรื่องหรือฟังเพื่อนเล่าเรื่อง เด็กต้องมองการเคลื่อนไหวของหุ่นมือที่เนื้อหาของเรื่องเล่าเรื่องเหมือนกับกลุ่มทดลองแต่แตกต่างกันที่กลุ่มทดลองจะมีการเล่าเรื่องโดยใช้ภาษาถิ่นด้วย แต่เด็กกลุ่มนี้จะเล่าเรื่องโดยใช้ภาษากลางเพียงภาษาเดียว แต่การสรุปในช่วงที่เด็กเล่าเรื่องจบแล้วของครูทั้งสองกลุ่มอาจจะแตกต่างกันตามวิธีการและประสบการณ์ของครูแต่ละคน ความพร้อมทางภาษาของกลุ่มทดลองที่เล่าเรื่องโดยใช้ภาษากลางควบคู่ภาษาถิ่นจึงแตกต่างกลุ่มควบคุมที่เล่าเรื่องโดยภาษากลาง

แสดงว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่สามารถช่วยพัฒนาความพร้อมทางภาษาแก่เด็กปฐมวัยได้ดี ประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ การฟัง การจำแนกเสียง

การเก็บความ การถาม-ตอบ การอธิบาย การจัดประสบการณ์การเล่าเรื่อง นอกจากจะช่วยพัฒนาความพร้อมทางภาษาแล้ว ยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาโดยเฉพาะขบวนการคิดที่พัฒนาควบคู่ไปกับการพร้อมทางภาษาแก่เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

1. เนื่องจากการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ เป็นกิจกรรมนำหลึ่ง ซึ่งเด็กยังไม่คุ้นเคย ในลำดับแรกของการทดลองเด็กจึงสับสน ไม่กล้าแสดงออก แต่เมื่อเด็กอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือแล้ว ได้รับการยอมรับจากครูประจำชั้นและผู้วิจัย และเพื่อน ๆ เด็กจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น และต้องการออกมาเล่าเรื่องประกอบหุ่นมืออีกครั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. การจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง เป็นการจัดประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยทุกคนชอบมากโดยเฉพาะหุ่นมือที่เป็นสื่อในการเล่าเรื่อง ซึ่งสังเกตได้จากความกระตือรือร้น และการแสดงความตั้งใจ เมื่อถึงเวลาที่จะได้มาร่วมกิจกรรมการเล่าเรื่อง
3. ในระยะแรก ๆ ของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ เด็กปฐมวัยบางคนยังขาดความสนใจในขณะที่เพื่อน ๆ กำลังเล่าเรื่อง แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปเด็กเหล่านี้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีความสนใจในการฟังเรื่องเล่าจากเพื่อนและต้องการมีส่วนร่วมในการออกมาเล่าเรื่องด้วย
4. ในช่วงท้ายของการทดลอง เด็กในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคล่องแคล่ว ว่องไวในการตอบโต้ และมีความกล้าแสดงออกสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน การที่เด็กมีโอกาสนำเรื่องเล่าทำให้เด็กมีความสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากขึ้นมีการเล่าเรื่องที่ต่อเนื่องกันอย่างสนุกสนาน

5. เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาหลังการทดลอง จึงพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยภาษากลางมีความพร้อมทางภาษาสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง โดยทั้งสองกลุ่มมีความพร้อมทางภาษาสูงขึ้น ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงควรให้ความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่อง โดยการใช้ภาษาไม่ควรขัดแย้งกับความคุ้นเคยและความต้องการของเด็ก

2. เด็กปฐมวัยยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่อง โดยเด็กเป็นผู้เล่นเรื่องประกอบหุ่นมือด้วยตนเองในระยะแรก ๆ ครูควรให้ความสนใจโดยการแสดงการยอมรับการเล่นเรื่องของเด็กทางสีหน้า น้ำเสียง และคำพูด

3. เด็กวัยนี้กำลังมีจินตนาการสูงและชอบนำประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวันกับความคิดฝันมาผสมผสานกัน ให้อิสระโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน แต่ไม่เข้ากับการ

4. ในขณะที่เด็กกำลังเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือ ควรให้เด็กมีอิสระและเปิดโอกาสในการเล่นเรื่องครูจะเข้าไปแนะนำและสรุปในตอนท้ายของทุกครั้งที่ได้เล่นเรื่องจบแล้ว

ข้อเสนอแนะในการทําวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือในรูปแบบอื่นที่ส่งผลต่อความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

2. การศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือครั้งนี้ ทำการทดลองในห้องเรียน ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาเปรียบเทียบการเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียนเพื่อเปรียบเทียบกัน

3. ผู้วิจัยทำการศึกษาการจัดประสบการณ์โดยเด็กเป็นผู้เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ เพื่อวัดความพร้อมทางด้านภาษาเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องเพื่อวัดตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความเชื่อมั่น ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการทางสังคมและความสนใจ

4. ผู้วิจัยทำการศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน) ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาการเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางกับภาษาถิ่นในภาคอื่น ๆ แล้ววัดพัฒนาการความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย

5. ควรมีการศึกษาความพร้อมทางภาษาโดยการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือกับกลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษา ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตประจำวัน

6. การศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เฉพาะหุ่นมือในการวิจัย ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งต่อไปควรใช้สื่อประเภทอื่นประกอบการเล่าเรื่อง และให้เพิ่มจำนวนเด็กมากขึ้นในการเล่นเรื่องเพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษา

7. การศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นกิจกรรมการเล่นเรื่องเป็นหลัก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการฟังและการควบคุมชั้นเรียนที่จะส่งผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้วยความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2524.
- กานต์ รัตนพันธ์. การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และไม่ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสาร 2 ทาง. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- เกล็น ไซดิกเลียร์. หุ่นเชิดมือ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2524.
- โกวิท วรพิพัฒน์. "ภาษากับการพัฒนาเด็ก," ไทยรัฐ. 12882(44) : 8 ; กรกฎาคม 2536.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาความพร้อมของนักเรียนชั้นเด็กเล็กในโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- _____. "การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและศึกษาดูงาน," ใน เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.
- _____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- _____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 2. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6

(พ.ศ.2530 -2534) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529.

๙.คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. ชุดอบรมบุคลากรระดับก่อน

ประถมศึกษา หน่วยที่ 2 การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถม

ศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การพิมพ์, 2531

คหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. พัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ,

2518.

จาตุรงค์ อาจารย์. กิจกรรมละครหุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.

จินตนา เนียมเปี้ย. พัฒนาการทางภาษาด้านจรรยาบรรณก้อยคำ และความซับซ้อนของประโยคของ

เด็กก่อนวัยเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

จินตนา สุทธจินดา. พัฒนาการทางภาษากับชนิดและสัดส่วนของคำของเด็กก่อนวัยเรียน.

ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2522. อัดสำเนา.

๑๐. จิตราภรณ์ เตมียกุล. การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัยโดย

การใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

จิระประภา บุญนิตย์. หุ่นการทำและวิธีใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปาณา, 2522.

จิระภา กัณเฑียรภรณ์. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ส่งผลต่อความพร้อมทางการเรียน

ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษา

ที่สอง. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

- จำนงค์ วิบูลย์ศรี. อิทธิพลของภาษาต่อการคิดเชิงเหตุผลในเด็กไทย. การวิจัยเชิงทดลอง
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ๙ จักรสิน พิเศษสาทร. ทฤษฎีและนักปรัชญาการศึกษาชาวตะวันตก. กรุงเทพฯ : ดวงกมล,
2521.
- จันทิภา สิมป์เจริญ. ความสามารถในการรู้จักคำและเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลในจังหวัด
ภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
อัสสาเนา.
- จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็ก. กรุงเทพฯ :
สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, 2526.
- จวีวรรณ กีนาวงค์. การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- จวีวรรณ จินดาพล. เปรียบเทียบความเข้าใจความหมายของคำและความคงทนในการจำ
โดยการใช้รูปภาพ การเล่านิทานและปริศนาคำท้ายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.
ปริญญาานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
อัสสาเนา.
- ชวาล แพร่ตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : พิกซ์การพิมพ์, 2520.
- ชื่นจิตร การบุญ. อิทธิพลของการฝึกความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนพร้อมพรรณวิทยา
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปริญญาานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัสสาเนา.
- ชุติมา สัจจานนท์. "ปัญหาน้ำรู้ของคุณพ่อ คุณแม่ เกี่ยวกับการอ่านของลูก," แม่และเด็ก.
4(63) : 51- 56 ; กุมภาพันธ์ 2524.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

- ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. เอกสารประกอบการสอนวิชา Piagetian Theory. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- _____. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.
- ดาราวัลย์ เกษทอง. "การเรียนรู้ของเด็ก," วิทยาสาร. 2(18) : 13 ; มกราคม 2515.
- เดโช สวณานนท์. รวบรวมข้อเขียนและบทความทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
2516.
- ทวี สุรเมธี. ความพร้อมในการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดชุมพร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข ประภาพันธุ์ นิลอรุณ และสมศักดิ์ ศรีมานะชน. วิธีสอนกลุ่มทักษะ
ความพร้อมในการเรียนอ่าน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2522.
- นิตยา คชภักดี. จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์ กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี, 2530.
- บุรินทร์ ทองแน่น. ปัญหาการดำเนินการสอนชั้นเด็กเล็กในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ
ชลบุรี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ,
2528. อัดสำเนา.
- บันลือ พฤกษ์วัน. แนวการสอนสำเร็จรูปคู่มือการสอน ป.1 และเด็กแรกเรียน. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- _____. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ประเทิน มหาจันทร์. หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์การค้า
คุรุสภา, 2518. อัดสำเนา.
- _____. หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์การค้าคุรุสภา, 2519.

- ประภาพรณ์ นิลอรุณ. ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา. ปรินทิพนิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ประสาธ อิศรปรีดา. ความรู้และแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาและจิตวิทยา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.
- _____. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟิอาร์ต, 2522.
- ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์. "จิตวิทยา ความตั้งใจในการรับรู้ และการเรียนรู้ในเด็กวัยก่อนเรียน," จิตวิทยาคลีนิค. 14(1) ; มิถุนายน 2526.
- ✓ พวงทอง ไสยวรรณ. การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม, 2528.
- พรณี ฐุทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.
- พรณทิพย์ สิริวรรณบุศย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ✓ พิมพ์ไฉ ทองไพบูลย์. การเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กจากตัวแบบในนิทานประกอบภาพกับตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- พิศเพลิน กลิ่นเกลลา. นิทานละครหุ่น. ภาควิชาการอนุบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2521.
- พลูศิริ แก้วกลางศึก. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : องค์การคำครูสภา, 2519.
- ✓ พัฒนา ชัยพงศ์. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย. เอกสารการบรรยายชุดที่ 3 แผนการศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

เพ็ญจันทร์ สุนทราจารย์. ความสามารถในการพูดของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ภรณ์ คุรุรัตน์. การเล่นของเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

เยาวพา เดชะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ

การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

ราศรี ทองสวัสดิ์. การพัฒนาชุดสื่อประสมสำหรับเตรียมเด็กกระยะต้นๆ ของการเรียนระดับประถมศึกษา

ศึกษารายงานผลการศึกษาเสนอต่อองค์การยูเนสโก และสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์.

รัตนา บารุงญาติ. ผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 2 โดยการใช้หุ่นมือ การเล่านิทานและการใช้แถบเสียงนิทาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

ศึกษาพร, 2528.

ลัดดา นิละมณี. "สนุกกับหุ่น," คุรุปริทัศน์. ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก 54 - 57; 2522.

วรรณวดี ม้าลาพอง. การประเมินผลการเรียนการสอนระดับอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา, 2525.

วราภรณ์ รักวิจัย. การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

วรี เกียสกุล. การเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะ

โดยใช้เกมและแบบฝึก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

วัชรภรณ์ พิมพ์เจพงค์. ลักษณะของเนื้อเรื่องและตัวละครในนิทานสำหรับเด็กที่ได้กวี

ก่อนเรียนชอบ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

อัสสาเนา.

วาลี บรูกลิงท์. การศึกษารูปแบบกิจกรรมการศึกษาที่จัดในชั้นอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัสสาเนา.

วิเชียร อธิบุญวัฒน์. "ความสำคัญของภาษา," ประชาศึกษา. 21(9) : 483 - 540 ;

เมษายน 2522.

ศิริภาณุจน์ โกสุมภ์. "การใช้บทบาทสมมติในห้องเรียน," วิทยาสาร. 30(7) : 10 - 13;

เมษายน 2522.

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

เจริญทัศน์, 2518.

..... . พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2519.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาฝ่ายภาษา. กรุงเทพฯ : แพร่วิทยา, 2519.

สารจันน์ แพ่งยัง. "การสร้างสื่อการสอนประเภทหุ่น," คหเศรษฐศาสตร์. 25(1) :

21 - 27 : มีนาคม 2524.

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา และพิศเพ็ญ เขียวหวาน. ความพร้อมทางการเรียน. กรุงเทพฯ :

กราฟิคอาร์ต, 2527.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,

2518.

สุดาวดี ยยพิมล. ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟัง

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2532. อัสสาเนา.

- สุรีย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา
หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2525.
- ข..... เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมการสอนเด็กประถมศึกษา หน่วยที่ 6 - 10.
พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2526.
- สุวิทย์ เจริญสุข. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรธิดา, 2515.
- สุไร พงษ์ทองเจริญ และคนอื่น ๆ . รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาของเด็กภาคเหนือ
ในการเรียนภาคกลาง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. คู่มือวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัย
และพัฒนาการอ่าน, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- อรชума ยุทธวงศ์. "การแสดงผลสำหรับเด็กปฐมวัย," วรรณกรรมและสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย
เอกสารและการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 8 - 15, หน้า 563 - 612. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
- อนันต์ น้าเจริญ. การวิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 12. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- อรุณี เหลืองทิพย์. การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- รุจทิพย์ เพชรช่วย. "การให้เด็กเรียนสอนกันเอง," มิตรครู. 27(2) : 24; มกราคม 2522.

- Armstrong, C. Bush School Language Project Maryvale and Napperby School. Southern Directorate AnAppraisal, December, 1960.
- Barrett. T.C. "Discrimination Task as Predictors of First Grade Reading, Achievement," The Reading Teachers. January, 1965.
- Bloom. B.S. Taxonomy of Education objectives. New York : David Mckay, 1966.
- Bruner, Jeromes S. The Process of Education. Harvard University Press Cambridge Massachusetts, 1961.
- >Dewey, J. "Experience and thinking," Democracy and Education. Macmillan, 1916.
- Dorothy H.Cohen. Kindergarten and Early Schooling. Prentice-Hall , INC- Englewood Cliff, NJ, 1977.
- Downing. J. and D. Thackray. Reading Readiness. London University of London Press. 1971.
- Hayakawa, S.I. Language in Thought and Action. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1972.
- , Mookerjee, K.K. Some Great Educators of The World. Prabartak Printing and Halftone Ltd., 1972.
- , Piaget, J. and B. Inhelder. The Psychology of the Child. New York : Weaver, Helen, Basic Books, 1969.

Scott, W.A. and M. Wertherimer. Introduction to Psychological Research. 4th ed. New York : John Wiley and Son Inc., 1967.

Suvanathat, Chancha S. and others. Handbook of Asian child Development and Child Researing Practices. Behavioral Science Research Institute. 1966.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ตัวอย่างแบบแผนคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ
- ตัวอย่างภาพหุ่นมือประกอบการเล่าเรื่อง

แบบแผนคู่มือครูการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

หน่วยอาหารที่มีประโยชน์

วันที่ 1 - 5

กิจกรรมในวงกลม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกชื่อและประโยชน์ของอาหารได้
2. บอกวิธีปฏิบัติตนก่อนและหลังรับประทานอาหารและแสดงมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหารได้
3. บอกได้ว่าควรเลือกซื้ออาหารชนิดใดและบอกชื่ออาหารที่ไม่ควรรับประทานได้
4. บอกเวลาที่ควรรับประทานอาหารได้

เนื้อหา

1. อาหารที่มีประโยชน์ ได้แก่ เนื้อ นม ไข่ และผักต่าง ๆ
 2. สุขนิสัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร เช่น การรู้จักใช้ช้อนส้อม
- ช้อนกลาง ไม่พูดคุยกะเคี้ยวอาหาร หรือไม่เคี้ยวอาหารเสียงดัง เป็นต้น
2. เลือกซื้ออาหารที่สะอาดและมีประโยชน์
 3. การรับประทานอาหารให้ตรงเวลา

สื่อประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยอาหารที่มีประโยชน์

หุ่นมือเด็กหญิง - เด็กชาย - พ่อ - แม่ - แม่ด้า - หมอ

การดำเนินงานกิจกรรม

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน)	แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ใช้ภาษากลาง
<u>ขั้นเตรียม</u> 1. ครูประจำชั้นนำหุ่นมือที่จะใช้ประกอบการ เล่าเรื่องมาเตรียมพร้อมไว้ให้เด็กและให้เด็ก 3 - 4 คน สําหรับการเล่าเรื่องตาม หน่วยการสอนประจำสัปดาห์ 2. ครูอธิบายวิธีการเล่าเรื่องให้เด็กทราบดังนี้ 2.1 ให้เด็กแต่งเรื่องตามหน่วยการสอน ประจำสัปดาห์ 2.2 ให้ตั้งชื่อเรื่อง 2.3 ให้เด็กเตรียมเรื่องที่จะเล่า 3 นาที และสมมติตัวแสดงพร้อมหุ่นมือ 2.4 ครูบอกวิธีเล่าเรื่องว่าจะมีการเล่า เรื่องเป็นกลุ่มได้โดยใช้ภาษากลางและภาษาถิ่น ได้ตอบกัน	<u>ขั้นเตรียม</u> 1. ครูประจำชั้นนำหุ่นมือที่จะใช้ ประกอบการเล่าเรื่องมาเตรียมพร้อมไว้ให้ เด็ก 3-4 คน สําหรับการเล่าเรื่องตาม หน่วยการสอนประจำสัปดาห์ 2. ครูอธิบายวิธีการเล่าเรื่องให้เด็กทราบดังนี้ 2.1 ให้เด็กแต่งเรื่องตามหน่วยการสอน ประจำสัปดาห์ 2.2 ให้ตั้งชื่อเรื่อง 2.3 ให้เด็กเตรียมเรื่องที่จะเล่า 3 นาที และสมมติตัวแสดงพร้อมหุ่นมือ 2.4 ครูบอกวิธีเล่าเรื่องว่าจะมี 1 คน หรือ มากกว่าใช้ภาษาถิ่นที่เหลือใช้ภาษากลาง ได้ตอบกัน

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน)	แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ใช้ภาษากลาง
<u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. เด็กดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น 2. เมื่อเด็กเล่าเรื่องจบให้ครูอธิบายศัพท์ภาษาถิ่นที่ครูได้จากการเล่าเรื่องของเด็ก ซึ่งครูอาจถามให้เด็กช่วยแปลได้ 3. เมื่อเด็กทั้ง 2 กลุ่มที่เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางและภาษาถิ่นได้ตอบกันเสร็จแล้ว ถ้าเด็กกลุ่มที่เล่าหรือกลุ่มเด็กที่กำลังฟังเพื่อนเล่าอยู่ไม่รู้คำศัพท์ให้ถามคำศัพท์นั้นก่อนจากกลุ่มที่เล่า <u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูและเด็กร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อหาที่เล่าในทุกวันในช่วงของกิจกรรมวงกลมและอธิบายคำศัพท์เพิ่มเติมจากเรื่องที่เด็กเล่าในแต่ละวันดังนี้	<u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. เด็กดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางเพียงอย่างเดียว 2. เมื่อเด็กเล่าเรื่องโดยใช้ภาษากลางให้เด็กเล่าเรื่องได้ตอบกันตลอดเวลาที่กำลังเล่าเรื่อง โดยขณะที่เด็กเล่าเรื่อง เด็กจะได้อธิบายความคิดจินตนาการที่จะสื่อออกมาเป็นภาษาพูดเพื่อให้เพื่อน ๆ ได้ฟัง 3. เมื่อเด็กเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือเสร็จแล้ว ถ้าเด็กกลุ่มที่เล่าหรือกลุ่มเด็กที่กำลังฟังอยู่ไม่เข้าใจในคำศัพท์ให้ถามคำศัพท์นั้นจากกลุ่มที่เล่า <u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูและเด็กร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อหาที่เล่าในทุกวันในช่วงของกิจกรรมวงกลมและอธิบายคำศัพท์เพิ่มเติมจากเรื่องที่เด็กเล่าในแต่ละวันดังนี้

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน)	แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ใช้ภาษากลาง
1.1 การรู้จักเลือกรับประทานอาหาร 1.2 อาหารที่มีประโยชน์และจำเป็นต่อ ร่างกาย 1.3 สุขนิสัยและมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตการตั้งใจฟังและการร่วมกิจกรรม การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ 2. สังเกตการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของ เด็กกลุ่มทดลอง 3. สังเกตการตอบสรุป	1.1 การรู้จักเลือกรับประทานอาหาร 1.2 อาหารที่มีประโยชน์และจำเป็นต่อ ร่างกาย 1.3 สุขนิสัยและมารยาทที่ดีในการ รับประทานอาหาร <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตการตั้งใจฟังและการร่วมกิจกรรม การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ 2. สังเกตการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของ เด็กกลุ่มควบคุม 3. สังเกตการตอบสรุป

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ

หน่วยบ้าน

วันที่ 1 - 5

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกได้ว่าสมาชิกภายในครอบครัวมีใครบ้าง
2. บอกถึงงานที่ช่วยทำที่บ้าน
3. บอกได้ว่าการปฏิบัติตัวภายในบ้านควรทำอย่างไรบ้าง
4. บอกได้ว่าสมาชิกภายในบ้านต้องทำอะไรบ้าง

เนื้อหา

1. สมาชิกภายในบ้าน
2. ความสัมพันธ์และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในบ้าน
3. หน้าที่ที่เด็กควรจะทำเมื่ออยู่ที่บ้าน

สื่อประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยบ้าน

หุ่นมือพ่อ - แม่ ตา - ยาย - ลูกชาย - ลูกสาว

ขอบเขตสาระหลัก (การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือหน่วยบ้านตลอดทั้ง 5 วัน)

1. ให้เด็กเล่าถึงบุคคลภายในครอบครัวว่ามีใครบ้าง
2. ให้เด็กเล่าถึงการช่วยทำงานบ้านและการปฏิบัติตนภายในบ้าน
3. ให้เด็กช่วยกันเล่าถึงหน้าที่ที่เด็กควรทำเมื่ออยู่ที่บ้าน

การดำเนินงานกิจกรรม

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน)	แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ใช้ภาษากลาง
<u>ขั้นเตรียม</u> 1. ครูประจำชั้นนำหุ่นมือที่จะใช้ประกอบการเล่าเรื่องมาเตรียมพร้อมไว้ให้เด็กและให้เด็ก 3 - 4 คน สำหรับการเล่าเรื่องตามหน่วยการสอนประจำสัปดาห์ 2. ครูอธิบายวิธีการเล่าเรื่องให้เด็กทราบดังนี้ 2.1 ให้เด็กแต่งเรื่องตามหน่วยการสอนประจำสัปดาห์ 2.2 ให้ตั้งชื่อเรื่อง 2.3 ให้เด็กเตรียมเรื่องที่จะเล่า 3 นาที และสมมติตัวแสดงพร้อมหุ่นมือ 2.4 ครูบอกวิธีเล่าเรื่องว่าจะมีการเล่าเรื่องเป็นกลุ่มได้โดยใช้ภาษากลางและภาษาถิ่นโต้ตอบกัน	<u>ขั้นเตรียม</u> 1. ครูประจำชั้นนำหุ่นมือที่จะใช้ประกอบการเล่าเรื่องมาเตรียมพร้อมไว้ให้เด็ก 3-4 คน สำหรับการเล่าเรื่องตามหน่วยการสอนประจำสัปดาห์ 2. ครูอธิบายวิธีการเล่าเรื่องให้เด็กทราบดังนี้ 2.1 ให้เด็กแต่งเรื่องตามหน่วยการสอนประจำสัปดาห์ 2.2 ให้ตั้งชื่อเรื่อง 2.3 ให้เด็กเตรียมเรื่องที่จะเล่า 3 นาที และสมมติตัวแสดงพร้อมหุ่นมือ 2.4 ครูบอกวิธีเล่าเรื่องว่าจะมีการเล่าเรื่องเป็นกลุ่มโดยใช้ภาษากลางโต้ตอบกัน

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน)	แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ใช้ภาษากลาง
<u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. เด็กดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น 2. เมื่อเด็กเล่าเรื่องจบให้ครูอธิบายศัพท์ภาษาถิ่นที่ครูได้จากการเล่าเรื่องของเด็ก ซึ่งครูอาจถามให้เด็กช่วยแปลได้ 3. เมื่อเด็กทั้ง 2 กลุ่มที่เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางและภาษาถิ่นได้ตอบกันเสร็จแล้ว ถ้าเด็กกลุ่มที่เล่าหรือกลุ่มเด็กที่กำลังฟังเพื่อนเล่าอยู่ไม่รู้คำศัพท์ให้ถามคำศัพท์นั้นก่อนจากกลุ่มที่เล่า <u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูและเด็กร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อหาที่เล่าในทุกวันในช่วงของกิจกรรมวงกลมและอธิบายคำศัพท์เพิ่มเติมจากเรื่องที่เด็กเล่าในแต่ละวันดังนี้	<u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. เด็กดำเนินกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง 2. เมื่อเด็กเล่าเรื่องโดยใช้ภาษากลาง ให้เด็กเล่าเรื่องโต้ตอบกันตลอดเวลาที่กำลังเล่าเรื่อง โดยขณะที่เด็กเล่าเรื่อง เด็กจะได้ใช้ความคิดจินตนาการที่จะสื่อออกมาเป็นภาษาพูดเพื่อให้เพื่อน ๆ ได้ฟัง 3. เมื่อเด็กเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือเสร็จแล้ว ถ้าเด็กกลุ่มที่เล่าหรือกลุ่มเด็กที่ฟังอยู่ไม่เข้าใจในคำศัพท์ให้ถามคำศัพท์นั้นจากกลุ่มที่เล่า <u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูและเด็กร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อหาที่เล่าในทุกวันในช่วงของกิจกรรมวงกลมและอธิบายคำศัพท์เพิ่มเติมจากเรื่องที่เด็กเล่าในแต่ละวันดังนี้

แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น (อีสาน)	แบบแผนการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดย ใช้ภาษากลาง
1.1 บุคคลต่าง ๆ ในเรื่องที่เล่า 1.2 หน้าที่ของบุคคลที่เล่าถึงในแต่ละวัน อาหาร <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตการตั้งใจฟังและการร่วมกิจกรรม การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ 2. สังเกตการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของ เด็กกลุ่มทดลอง 3. สังเกตการตอบสรุป	1.1 บุคคลต่าง ๆ ในเรื่องที่เล่า 1.2 หน้าที่ของบุคคลที่เล่าในแต่ละวัน รับประทานอาหาร <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตการตั้งใจฟังและการร่วมกิจกรรม การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ 2. สังเกตการเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือของ เด็กกลุ่มควบคุม 3. สังเกตการตอบสรุป

ภาคผนวก ข

- คู่มือครูการใช้แบบทดสอบความพร้อมทางภาษา
- ตัวอย่างแบบทดสอบความพร้อมทางภาษา

คู่มือครูการใช้แบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา

แบบทดสอบที่ 1 การรู้จักคำศัพท์

แบบทดสอบที่ 2 การฟัง

แบบทดสอบที่ 3 การจำแนกเสียง

แบบทดสอบที่ 4 การเก็บความ

แบบทดสอบที่ 5 การถาม - ตอบ

แบบทดสอบที่ 6 การอธิบาย

คู่มือการใช้แบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา

เนื่องจากผู้รับการทดสอบเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 แบบทดสอบจึงเป็นรูปภาพ โดยผู้ดำเนินการทดสอบเป็นผู้อธิบายวิธีการทำแบบทดสอบ และดำเนินการทดสอบทีละข้อ เมื่อเด็กพร้อมในการทดสอบครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง และจัดให้มีผู้ช่วยทดสอบเพื่อดูแลความสะดวกให้ผู้รับการทดสอบปฏิบัติตามถูกต้องตามคำอธิบายคำสั่งในการดำเนินการทดสอบ

1. ลักษณะของการใช้คู่มือครูแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษา

1.1 ลักษณะของแบบทดสอบ

1.1.1 แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาชุดนี้ เป็นแบบทดสอบรูปภาพ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มีทั้งหมด 6 ตอน ข้อสอบแต่ละข้อเป็นรูปภาพให้เด็กปรมวย์เลือกตอบ อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมและมีตัวเลขอยู่หน้ากรอบสี่เหลี่ยมใช้เป็นสัญลักษณ์แทนข้อและหน้า

1.1.2 แบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษาชุดนี้จะมีทั้งหมด 6 ตอนดังต่อไปนี้

1.1.3 ตอนที่ 1 แบบทดสอบที่ 1 การรู้จักคำศัพท์ 12 ข้อ

1.1.4 ตอนที่ 2 แบบทดสอบที่ 2 การฟัง 15 ข้อ

1.1.5 ตอนที่ 3 แบบทดสอบที่ 3 การจำแนกเสียง 14 ข้อ

1.1.6 ตอนที่ 4 แบบทดสอบที่ 4 การเก็บความ 6 ข้อ

1.1.7 ตอนที่ 5 แบบทดสอบที่ 5 การถาม-ตอบ 11 ข้อ

1.1.8 ตอนที่ 6 แบบทดสอบที่ 6 การอธิบาย 6 ข้อ

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 ขั้นเตรียมการ ผู้ทดสอบเตรียมการก่อนกำหนดเวลาทดสอบดังนี้

1. ผู้ทดสอบจะต้องตรวจสอบแบบทดสอบแต่ละตอนให้ครบถ้วนทุกชุดทุกข้อ และกรอกข้อความหน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อมทุกฉบับ

2. ผู้ทดสอบต้องศึกษาแบบทดสอบและคู่มือทดสอบ ทำความเข้าใจ กระบวนการสอบทั้งหมด สามารถให้คำอธิบายและคำสั่งประกอบตัวอย่างด้วยคำพูด ที่ทำให้เด็ก เข้าใจอย่างชัดเจน

3. ผู้ทดสอบต้องเตรียมเครื่องมือในการทดสอบดังนี้

- แบบทดสอบและคู่มือครูในการใช้แบบทดสอบอย่างละ 1 ฉบับ
- นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน
- ดินสอสีที่มีคุณภาพดี สีเข้ม เห็นเส้นชัดเจน
- จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ เว้นระยะห่างกัน
- จัดให้มีผู้ช่วยทดสอบดูแลให้ความสะดวก และดูแลให้นักเรียนปฏิบัติถูกต้องตามคำสั่ง
- ก่อนทำการทดสอบครูให้เด็กทำกิจกรรมส่วนตัวให้เรียบร้อย ถ้าต้องการ

2.2 ผู้ทดสอบ จะต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้เด็กเรียนไม่เกิดความกังวล มีความมั่นใจและร่วมมือในการทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถ

2.3 ก่อนลงมือทดสอบ ผู้ทดสอบต้องอธิบายขั้นตอนทุกอย่างให้นักเรียนพูดพร้อมกัน โดยคิดแผนป้ายตัวอย่างบนกระดานดำ อธิบายพร้อมทั้งทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ให้นักเรียนทดลองทำแล้ว จึงดำเนินการทดสอบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

2.4 การอ่านคำสั่ง ผู้ดำเนินการทดสอบจะอ่านคำสั่งในแต่ละข้อให้ชัดเจนข้อละ 2 ครั้ง

2.5 การจับเวลา จะใช้เวลาในการทำแบบทดสอบข้อละ 1 นาที

2.6 เกณฑ์ในการให้คะแนน นักเรียนทำถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าทำผิดให้ 0 คะแนน

3. การดำเนินการใช้แบบทดสอบ

ในการใช้แบบทดสอบแต่ละตอนมีขั้นตอนดำเนินการทดสอบแต่ละตอนเหมือนกันดังนี้

3.1 ผู้ดำเนินการทดสอบจะต้องเป็นผู้อ่านคำสั่งในแต่ละข้อให้เด็กฟัง

3.2 เมื่อผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งเสร็จแล้วในแต่ละข้อ ให้ให้นักเรียน
กากบาท (x) ตามคำสั่งนั้น

3.3 ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วยผู้ดำเนินการทดสอบเดินดูนักเรียนให้กากบาท
(x) ครบทุกคนทุกข้อ

4. แบบทดสอบและคำเฉลย

แบบทดสอบที่ 1 การรู้จักคำศัพท์ จำนวนข้อสอบ 12 ข้อ

เวลาในการทำข้อสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ กากบาท (x) บนรูปตามคำสั่ง

คำสั่ง

ข้อ 1	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปปาก</u>
ข้อ 2	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปเด็กนั่งหัวเราะ</u>
ข้อ 3	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปกะทะ</u>
ข้อ 4	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปผู้หญิง</u>
ข้อ 5	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปใบบัว</u>
ข้อ 6	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปแมว</u>
ข้อ 7	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปกล่องสี่เหลี่ยม</u>
ข้อ 8	ให้นักเรียนกากบาท (x) <u>รูปชวาน</u>
ข้อ 9	ให้นักเรียนกากบาท (X) <u>รูปถังน้ำ</u>
ข้อ 10	ให้นักเรียนกากบาท (X) <u>รูปตึก</u>
ข้อ 11	ให้นักเรียนกากบาท (X) <u>รูปนกฮูก</u>
ข้อ 12	ให้นักเรียนกากบาท (X) <u>รูปเกาหล้ง</u>

แบบทดสอบที่ 2 การฟัง จำนวนข้อสอบ 15 ข้อ

เวลาในการทำข้อสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ ครูจะเล่าเรื่องสั้น ๆ แล้วให้เด็กเลือกภาพที่ตรงกับเรื่องที่ครูเล่ามากที่สุด

คำสั่ง

ข้อ 1 "เช้าวันหนึ่งอากาศสดใสเด็ก ๆ ชวนกันออกไปเล่นชิงช้าที่สนามเด็ก
เล่นอย่างสนุกสนาน"

เฉลยข้อ 1 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปเด็กนั่งเล่นชิงช้า

ข้อ 2 "สุนัขเราเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน ทุกครั้งมันจะเห่าเมื่อเห็นคนแปลกหน้า เกือบ
ทุกบ้านจึงชอบเลี้ยงสุนัข"

เฉลยข้อ 2 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปสุนัขกำลังเห่า

ข้อ 3 "เด็ก ๆ ควรรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยการอาบน้ำสระผมให้สะอาด
เป็นประจำทุกวัน"

เฉลยข้อ 3 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปเด็กกำลังสระผม

ข้อ 4 "แมวเป็นสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ดูแลและจับหนูในบ้าน"

เฉลยข้อ 4 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปแมวกำลังจับหนู

ข้อ 5 "ไก่เป็นสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร เนื้อไก่เป็นอาหารที่มีประโยชน์ต่อ
ร่างกาย"

เฉลยข้อ 5 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปไก่

ข้อ 6 "ปลาไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย มีทั้งรสหวานและรสเปรี้ยวช่วยในการ
ขับถ่าย"

เฉลยข้อ 6 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปปลา

ข้อ 7 "ปลาเป็นสัตว์น้ำชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์คือเป็นอาหารของคนและเลี้ยงไว้ดูเล่น"

เฉลยข้อ 7 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปเด็กกำลังชอดเกล็ดปลา

ข้อ 8 "เด็ก ๆ มีหน้าที่ไปโรงเรียน เพื่อที่จะเรียนหนังสือและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วม
กับครูและเพื่อน ๆ"

เฉลยข้อ 8 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปเด็กกำลังเดินทางไปโรงเรียน

ข้อ 9 "นกเป็นสัตว์ปีกบินได้และเราเลี้ยงไว้ดูเล่นที่บ้าน"

เฉลยข้อ 9 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปนกเกาะบนกิ่งไม้

ข้อ 10 "นักเรียนเมื่อมาถึงโรงเรียนควรทำความเคารพคุณครูและต้องรู้จักทำความเคารพ
ผู้ใหญ่ด้วยจึงจะเป็นเด็กที่น่ารักของคุณครู"

เฉลยข้อ 10 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปเด็กทำความเคารพคุณครู

ข้อ 11 "เปิดเทอมใหม่ คุณพ่อ-คุณแม่พานักเรียนไปซื้อรองเท้าและถุงเท้าที่ร้านใกล้บ้าน"

เฉลยข้อ 11 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปถุงเท้ากับรองเท้า

ข้อ 12 "สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีที่อยู่อาศัยรวมทั้งมนุษย์ด้วย"

เฉลยข้อ 12 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปที่อยู่อาศัยของมนุษย์

ข้อ 13 "เวลาเด็ก ๆ จะไปทักทายที่วัดกับคุณพ่อ-คุณแม่ในตอนเช้า ดอกไม้ที่เด็ก ๆ
นำไปไหว้พระนิยมนำดอกอะไร"

เฉลยข้อ 13 ให้นักเรียนกากบาท (X) รูปดอกไม้ที่นิยมนำไปไหว้พระ

ข้อ 14 "สัตว์ที่เด็ก ๆ เห็นอยู่ทั่วไปมีมากมายหลายชนิด บางชนิดสวยงาม
บางชนิดมีพิษบางชนิดไม่มีพิษ"

เฉลยข้อ 14 ให้นักเรียนกากบาท (X) รูปสัตว์ที่มีพิษ

ข้อ 15 "การเกิดอุบัติเหตุไฟไหม้ที่เด็ก ๆ เห็นอยู่เป็นประจำ มีสาเหตุมาจาก
ไฟฟ้าช็อต จุดธูปไหว้พระ ทิ้งก้นบุหรี่ไม่เป็นที่ เป็นทาง เสียบปลั๊กไฟฟ้า
โดยลืมถอดปลั๊กไฟ เป็นต้น"

เฉลยข้อ 15 ให้นักเรียนกากบาท (X) รูปที่อาจจะเป็นสาเหตุของการเกิดไฟไหม้ได้

แบบทดสอบที่ 3 การจำแนกเสียง จำนวนข้อสอบ 14 ข้อ

เวลาในการทำข้อสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ กากบาท (x) บนรูปตามคำสั่ง

ผู้ทดสอบ จะอ่านคำในแต่ละข้อให้นักเรียนฟัง ข้อละ 2 ครั้ง

คำสั่ง

ข้อ 1	กา ขา ตา	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ตา</u>
ข้อ 2	ฟา ยา ลา	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ลา</u>
ข้อ 3	กิน ปิน ริน	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>กิน</u>
ข้อ 4	ชี สี ติ	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ชี</u>
ข้อ 5	มื่อ ถื่อ อื่อ...อื่อ	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ถื่อ</u>
ข้อ 6	ป็น ฟ็น ย็น	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ป็น</u>
ข้อ 7	หฺมู หฺมู หฺ	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>หฺ</u>
ข้อ 8	ปู งู ชู	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ปู</u>
ข้อ 9	กั่ม ลั่ม ตั่ม	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ลั่ม</u>
ข้อ 10	ทนอน หมนอน สนอน	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>หมนอน</u>
ข้อ 11	ร่อน ช้อน ม้อน	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ร่อน</u>
ข้อ 12	ข้าว ว่าว คาว	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>ข้าว</u>
ข้อ 13	กลอง ชอง มอง	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>มอง</u>
ข้อ 14	จาน พาน อาน	ให้นักเรียนกากบาท (x) รูป <u>พาน</u>

แบบทดสอบที่ 4 การเก็บความ จำนวนข้อสอบ 6 ข้อ

เวลาในการทำข้อสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ ให้นักเรียนโยงภาพจากเรื่องที่ครูเล่า เรื่องที่มีความสัมพันธ์
กันกับภาพทางขวามือ

คำสั่ง

- ข้อ 1 "ที่สวนดอกไม้มีผีเสื้อกำลังบินหาอาหาร นักเรียนช่วยโยงภาพสัตว์ที่อยู่ทาง
ขวามือที่เหมือนกับสัตว์ที่อยู่ทางซ้ายมือที่ครูเล่าถึงเมื่อสักครู่นี้"
- ข้อ 2 "บ้านของนักเรียนบางคนปลูกต้นกล้วย และกล้วยก็เป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่รับ
ประทานแล้วมีประโยชน์ต่อร่างกาย ให้นักเรียนโยงภาพผลไม้ที่ครูกล่าว
ถึงเมื่อสักครู่นี้"
- ข้อ 3 "เด็ก ๆ อาศัยอยู่กับคุณพ่อ - คุณแม่ที่บ้าน ถ้าเด็ก ๆ จะไปทำบุญจะต้อง
ไปที่ไหน ให้นักเรียนโยงภาพสถานที่ที่เราจะไปทำบุญกัน"
- ข้อ 4 "คุณพ่อพายเรือไปในคลอง คุณพ่อใช้แหทอดเพื่อจับสัตว์อะไร
ให้นักเรียนโยงภาพสัตว์ที่ใช้แหจับ"
- ข้อ 5 "นกอาศัยอยู่ในรัง ปลาหมึกอาศัยอยู่ในทะเล และนักเรียนคิดว่าคนจะอาศัย
อยู่ที่ไหน ให้นักเรียนโยงภาพหาที่อยู่ของคน"
- ข้อ 6 "ภาพที่นักเรียนเห็นอยู่ทางซ้ายมือ เด็กกำลังนั่งดูอะไรคะ ให้นักเรียนโยง
ภาพหาสิ่งที่เด็กกำลังนั่งดูอยู่นั้น"

แบบทดสอบที่ 5 การถาม - ตอบ จำนวนข้อสอบ 11 ข้อ

เวลาในการทำข้อสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ กากบาท (x) บนรูปตามคำสั่ง

คำสั่ง

ข้อ 1 "อาหารมีประโยชน์ต่อร่างกายของนักเรียนทำให้ร่างกายแข็งแรง"

เฉลยข้อ 1 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปอาหารที่ไม่ควรรับประทาน

ข้อ 2 "ขณะฝนตกถ้านักเรียนมีความจำเป็นต้องออกไปนอกบ้าน นักเรียนควรนำอะไรไปด้วย"

เฉลยข้อ 2 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปร่ม

ข้อ 3 "ก่อนรับประทานอาหารให้นักเรียนควรทำอะไร"

เฉลยข้อ 3 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปล้างผลไม้

ข้อ 4 "นักเรียนคิดว่ารูปไหนที่แตกต่างจากพวก เป็นสิ่งที่รับประทานไม่ได้"

เฉลยข้อ 4 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปแตกต่างจากพวก

ข้อ 5 "เวลานักเรียนจะตัดกระดาษ นักเรียนจะใช้อะไรตัดกระดาษ"

เฉลยข้อ 5 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปกรรไกร

ข้อ 6 "เด็ก ๆ ที่นักเรียนเห็นในรูป รูปไหนที่ได้กำลังเล่นสนามอย่างสนุกสนาน"

เฉลยข้อ 6 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปเด็กนั่งเล่นชิงช้า

ข้อ 7 "รูปใดต่อไปนี้เป็นที่อยู่อาศัยของนก"

เฉลยข้อ 7 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปรังนก

ข้อ 8 "ถ้านักเรียนอยากวาดรูป นักเรียนจะใช้อะไรในการวาดรูป"

เฉลยข้อ 8 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปดินสอกับกระดาษ

ข้อ 9 "นักเรียนคิดว่าภาชนะชนิดใดที่สามารถใช้ต้มน้ำร้อนได้"

เฉลยข้อ 9 ให้นักเรียนกากบาท (x) รูปกาต้มน้ำ

ข้อ 10 "ผลไม้ทุกชนิดมีประโยชน์ต่อร่างกาย ช่วยในการขับถ่ายให้เป็นเวลาด้วย"

เฉลยข้อ 10 ให้นักเรียนกากบาท (X) รูปผลไม้ที่มีเปลือกสีม่วง

ข้อ 11 "ประเทศไทยมีสามฤดู ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน และในช่วงฤดูฝนมีสัตว์

มากมายหลายชนิด ขณะที่ฝนตกจะมีสัตว์ชนิดหนึ่งชอบร้องเวลาฝนตก"

เฉลยข้อ 11 ให้นักเรียนกากบาท (X) รูปสัตว์ที่ชอบร้องเวลาฝนตก

แบบทดสอบที่ 6 การอธิบาย จำนวนข้อสอบ 6 ข้อ

เวลาในการทำข้อสอบ ข้อละ 1 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ ให้อธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งของภาพให้สมบูรณ์ตามจุดที่อธิบายภาพได้

คำสั่ง

- ข้อ 1 "นักเรียนคิดว่ารู้งิมน้ำควรจะอยู่ในตำแหน่งใดของภาพ ให้นักเรียนอธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งของรู้งิมน้ำ"
- ข้อ 2 "นักเรียนคิดว่าปลาควรจะอาศัยอยู่ที่ไหน จากภาพที่เห็น ให้นักเรียนอธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งที่อยู่ของปลา"
- ข้อ 3 "ถ้านักเรียนเก็บดอกไม้มาแล้ว ควรจะนำดอกไม้ที่เก็บมานั้นไปไว้ที่ใด ให้นักเรียนอธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งที่อยู่ของดอกไม้"
- ข้อ 4 "ถ้านักเรียนจะช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้าน นักเรียนคิดว่าจะใช้ไม้กวาดกวาดบริเวณใดจึงจะสะอาด ให้นักเรียนอธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งของไม้กวาด"
- ข้อ 5 "ลูกเปิดน้อยอยากว่ายน้ำเล่น นักเรียนคิดว่าลูกเปิดน้อยควรจะว่ายน้ำอยู่ที่ใด ให้นักเรียนอธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งที่ลูกเปิดน้อยอยากว่ายน้ำเล่น"
- ข้อ 6 "ถ้านกน้อยกำลังบินไปเที่ยว นักเรียนคิดว่านกน้อยควรบินอยู่ส่วนไหนของภาพที่เห็น ให้นักเรียนอธิบายภาพเพื่อหาตำแหน่งที่นกน้อยกำลังบินไปเที่ยว"

การนับเพื่อนทางขวามือ

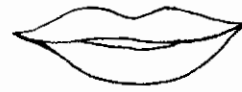

แบบทดสอบที่ 1

การรู้จักคำศัพท์

1

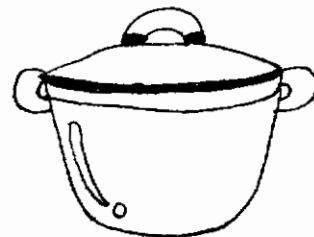
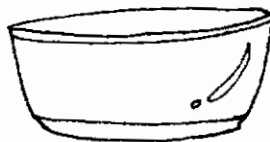
1

2

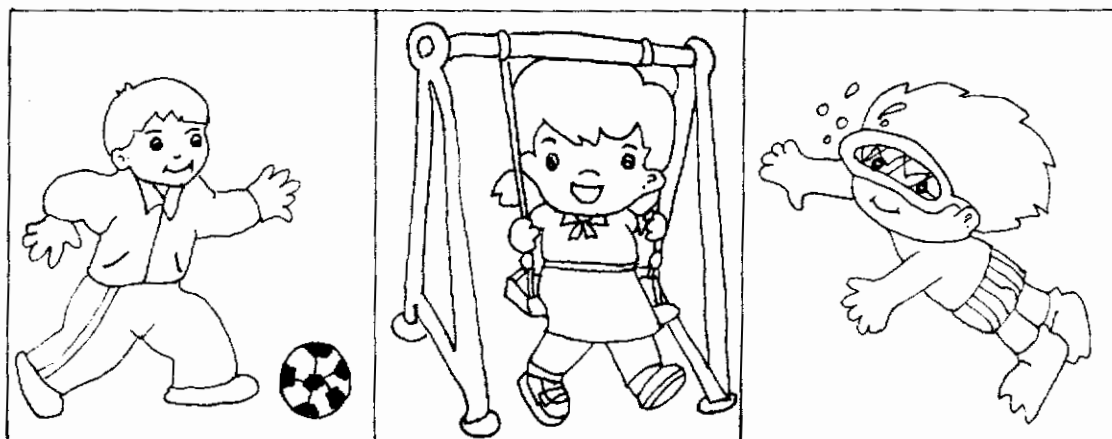
3

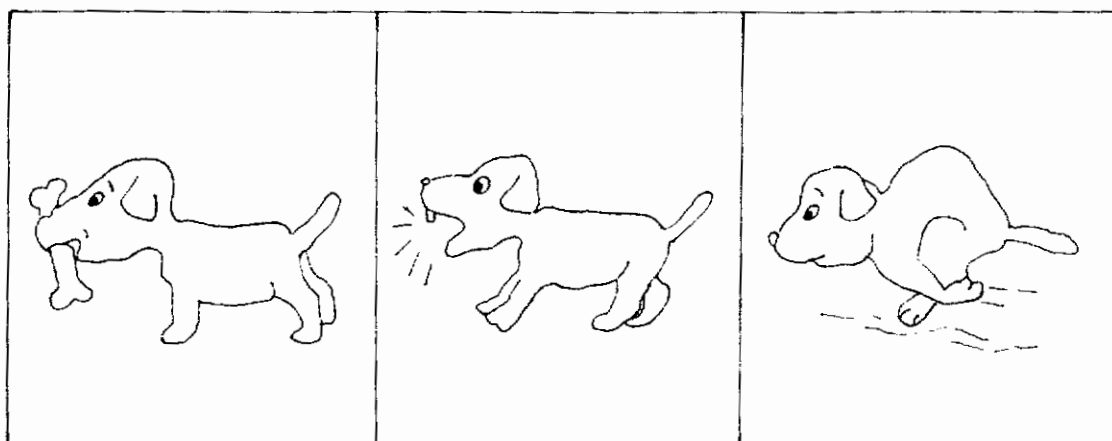
แบบทดสอบที่ 2

การฟัง

1

2

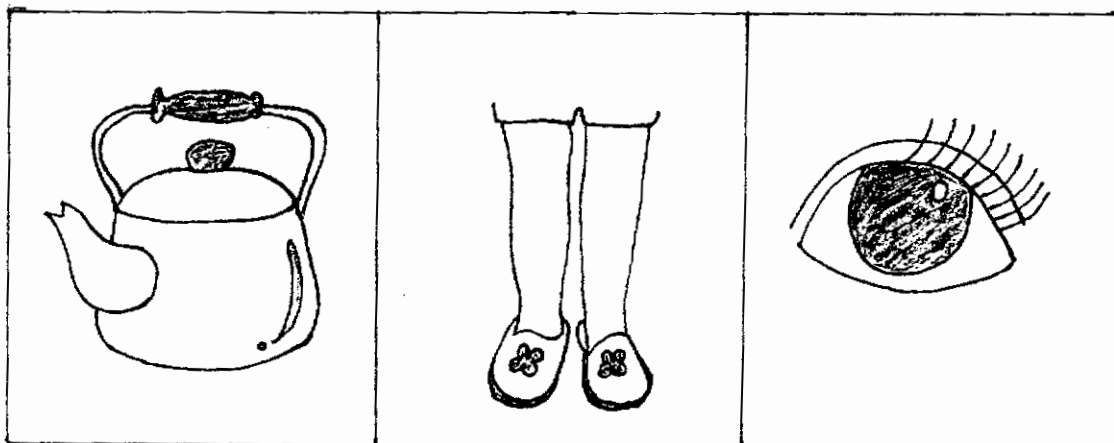

3

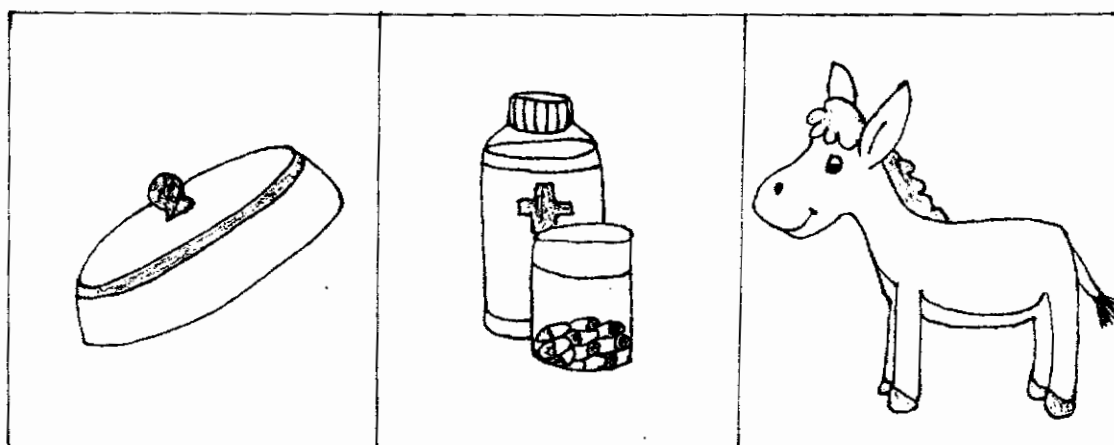

แบบทดสอบที่ 3
การจำแนกเสียง

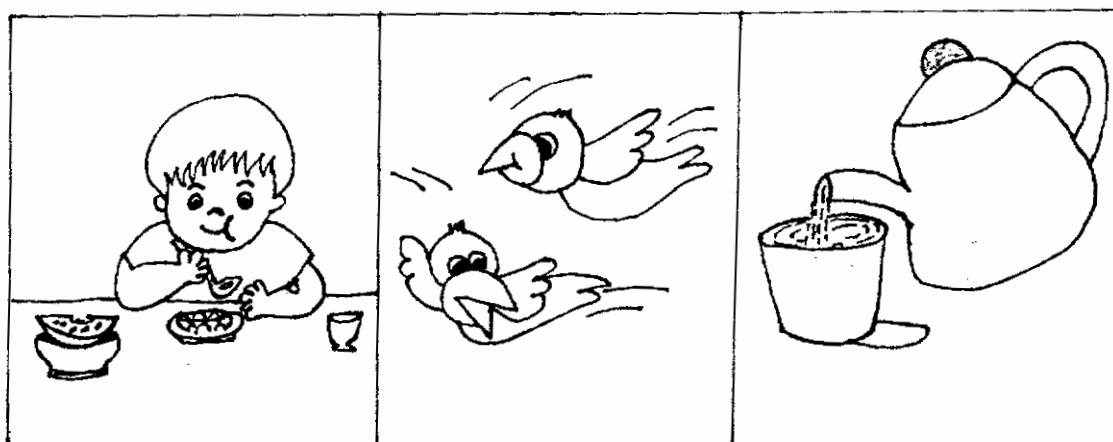
1

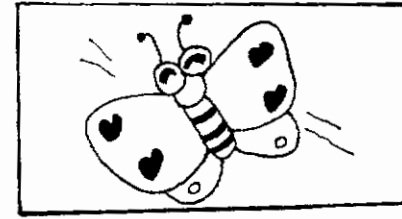
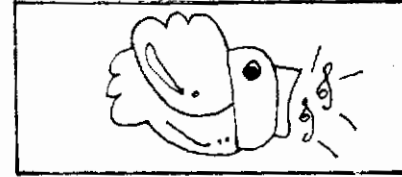
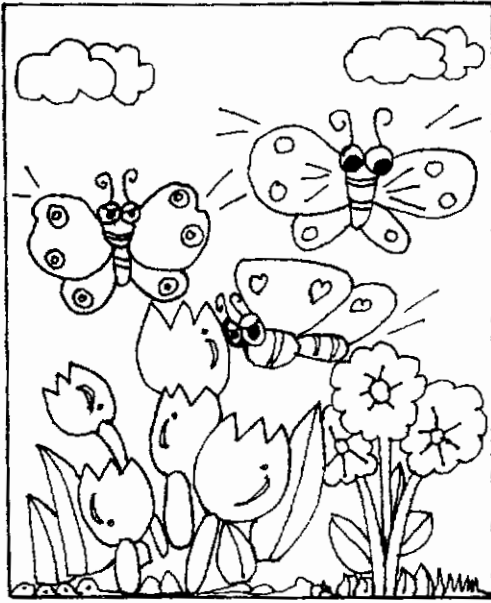
2

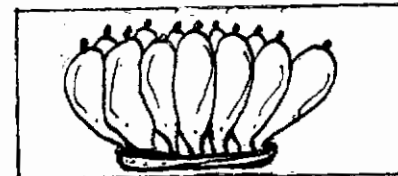
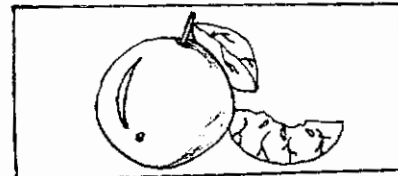
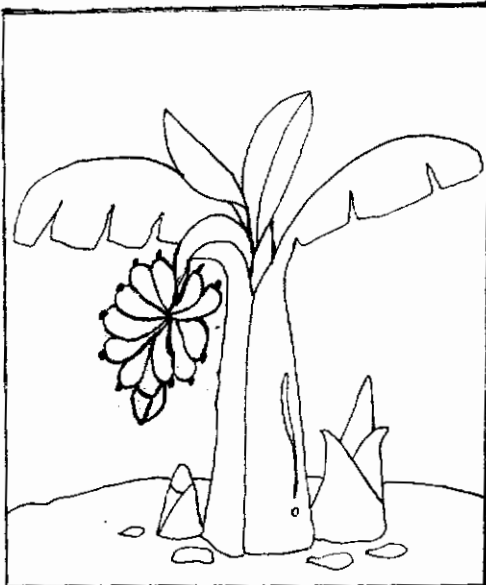
3

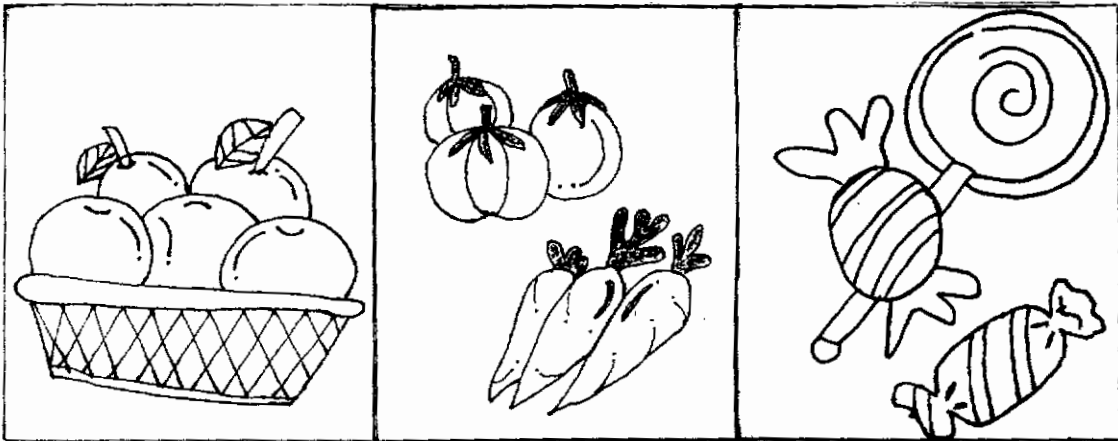
1

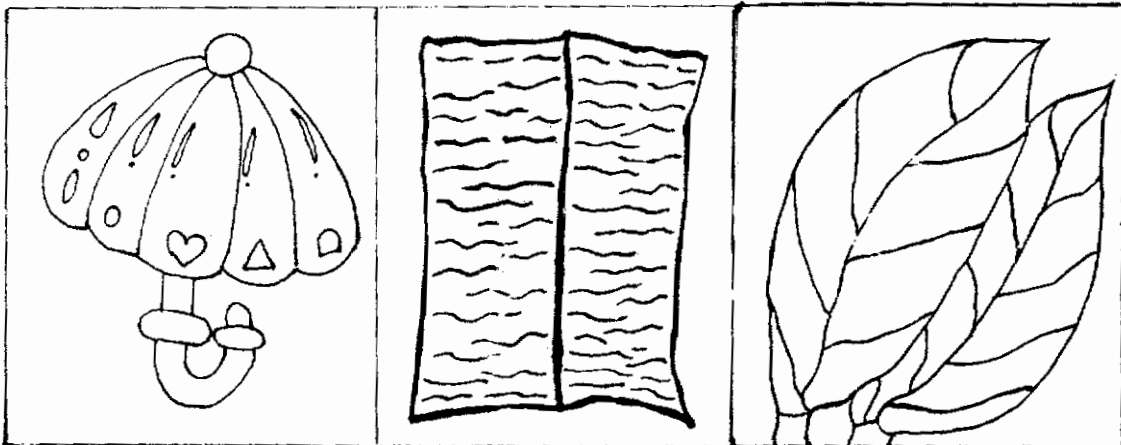
2

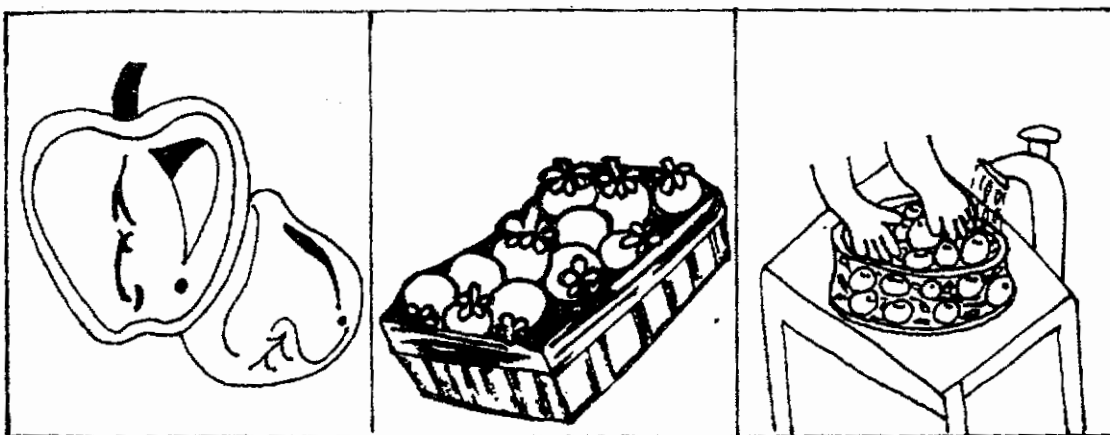
1

2

3

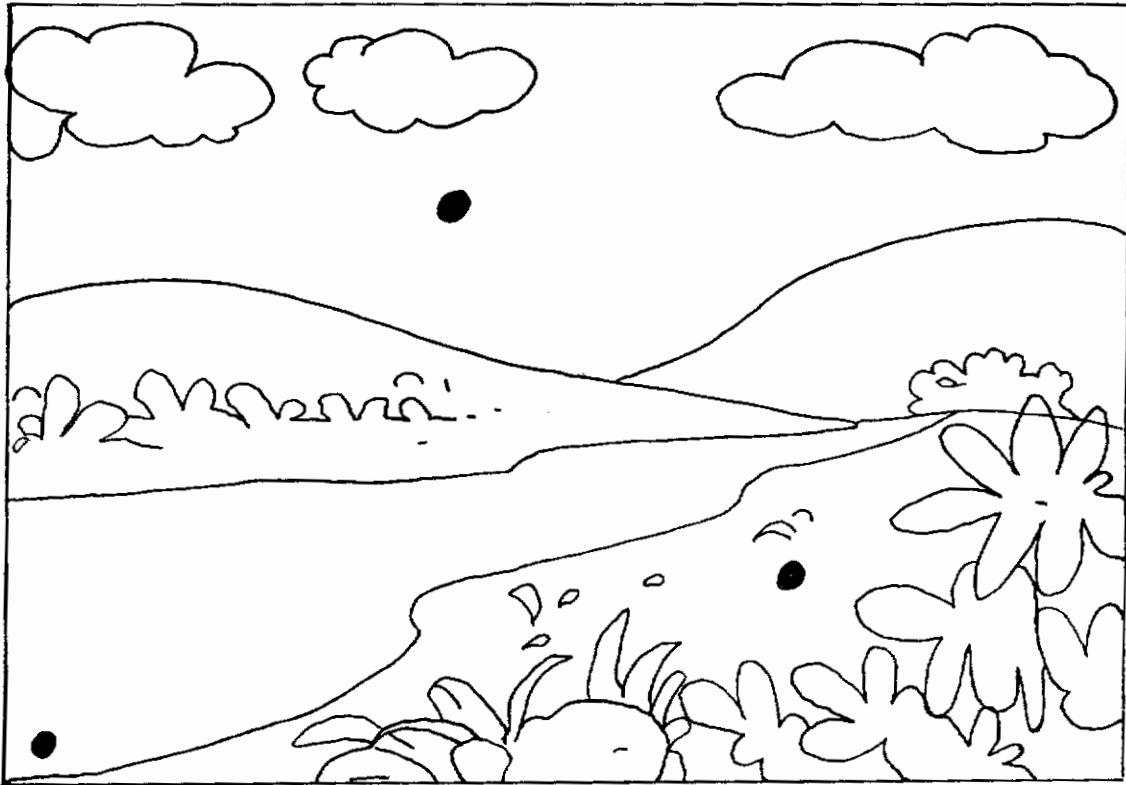
แบบทดสอบที่ 6

การอธิบาย

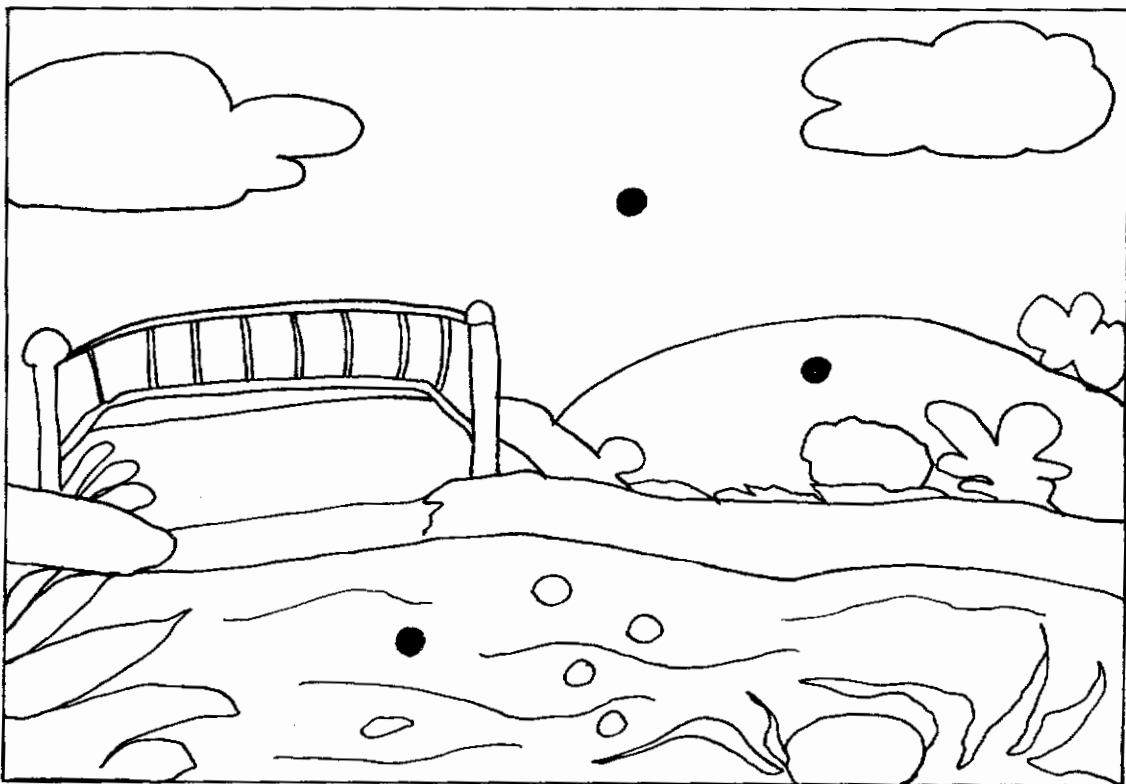
1

1

2

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวอุบล เวียงสมุทร เกิด 8 กรกฎาคม 2509

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 59/8 ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม (44000)
(043 - 711805)

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านนางเลิ้ง ต.หนองเรือ อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม (44170)

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2528 จบมัธยมศึกษา จากโรงเรียนผดุงนารี อ.เมือง จ.มหาสารคาม

พ.ศ.2532 ค.บ. (เอกการศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม

พ.ศ.2538 กศ.ม. (เอกการศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือ
โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

บทคัดย่อ
ของ
อุบล เวียงสมุทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
มกราคม 2538

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 60 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยให้กลุ่มทดลองได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง และแบบทดสอบวัดความพร้อมทางภาษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที่ t-test แบบ Independent

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นมีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

LANGUAGE READINESS OF PRESCHOOL CHILDREN EXPERIENCED
FORMAL LANGUAGE COMBINED WITH DIALECT AND FORMAL
LANGUAGE IN STORY TELLING USING HAND PUPPETS.

AN ABSTRACT

BY

UBON VENGSAPOUS

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

January 1995

The purpose of this study was to compare language readiness of preschool children experienced formal language combined with dialect and formal language in story telling using hand puppets.

The sample were preschool children both boys and girls aged 5 - 6 years old. They were in the first semester, academic year 1994 at Mahasarakam Kindergarten School, Mahasarakam Province, the 60 subjects were simple randomly selected for this study. Thirty subjects then, were randomly assigned into an experimental group and the other 30 were assigned into control group. Experimental group was assigned to experience the formal language combined with dialect in story telling using hand puppets, and the other experience only formal language, for the experimental was eight weeks, for 5 days a week and 20 minutes a day to telling eight weeks.

The research instruments were hand puppets, the lesson plans for the story telling using hand puppets, and language readiness test which have been tested for content validity and reliability.

The research finding was, the mean score of preschool children experienced formal language combined with dialect formal language in story telling using hand puppets were different at .01 significant level.